VALTUUSTO

AIKA	11.12.2014 klo 09:00 - 12:07 Kokous keskeytettynä ryhmäkokousten ajaksi 11:12 - 11:54
PAIKKA	Biomedicum Helsinki, luentosali 1, Haartmanink. 8, Helsinki

KÄSITELLYT ASIAT

Asia	Otsikko	Sivu
19	KOKOUKSEN AVAAMINEN	4
20	NIMENHUUTO JA ÄÄNILUETTELON HYVÄKSYMINEN	5
21	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	6
22	PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN	7
23	ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA	8
24	INFOASIAT	9
25	KOKOUSASIOIDEN ESITTELY	10
26	HALLINTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN JA LIIKELAITOSTEN JOHTOSÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN JOHTOKUNTIEN NIMEN OSALTA	11
27	ESITYS KUNTAYHTYMÄN VUODEN 2014 TALOUSARVION MUUTTAMISESTA JA MAHDOLLISEN YLIJÄÄMÄN KÄSITTELYSTÄ	15
28	OSAKEPÄÄOMAN KOROTTAMINEN JA TAKAUSSITOUMUKSEN ANTAMINEN UUDISRAKENNUKSEN RAKENTAMISTA VARTEN OTETTAVASTA YHTIÖN LAINASTA KIINTEISTÖ OY HYVINKÄÄN SAIRAALANMÄKI NIMISELLE YHTIÖLLE	24
29	OMAVELKAISEN TAKAUKSEN MYÖNTÄMINEN HYVINKÄÄN RAVITSEMISPALVELUT OY:N LAINALLE	30
30	EUROOPAN INVESTOINTIPANKIN LAINASOPIMUKSEN HYVÄKSYMINEN	31
31	ESITYS TIETOHALLINTO- JA APUVÄLINEKESKUS -TASEYKSIKÖIDEN LAKKAUTTAMISESTA	33
32	ESITYS VUODEN 2015 TALOUSARVIOKSI JA TALOUSSUUNNITELMAKSI 2015 - 2017	34
33	ILMOITUSASIAT	64

OSALLISTUJAT

Ptk:n tark.

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
LÄSNÄ	Karhu Ulla-Mari	09:00 - 12:07	puheenjohtaja	
	Könkkölä Kalle	09:00 - 11:12	I vpj, jäsen	poistui klo 11:12, 19-25 §
	Äyräväinen Irene	09:00 - 12:07	II vpj, jäsen	
	Hämäläinen Esa	09:00 - 12:07	jäsen	
	Ojanperä Ilkka	09:00 - 12:07	jäsen	
	Hämäläinen Seija	09:00 - 12:07	jäsen	
	Korkatti Juhani	09:00 - 12:07	jäsen	
	Nukala Kari T.	09:00 - 12:07	jäsen	
	Salli Päivi	09:00 - 12:07	jäsen	
	Söderholm Sture	09:00 - 12:07	jäsen	
	Veikanmaa Jouko	09:00 - 12:07	jäsen	
	Muurinen Seija	09:00 - 12:07	jäsen	
	Hallipelto Aatos	09:00 - 12:07	jäsen	
	Anttila Maija	09:00 - 12:07	jäsen	
	Lehtinen Pauliina	09:00 - 12:07	jäsen	
	Pahlman Irma	09:00 - 12:07	jäsen	
	Rantalainen Antti	09:00 - 12:07	jäsen	
	Bergman-Auvinen Marie	09:00 - 12:07	jäsen	
	Viljanen Barbro	09:12 - 12:07	jäsen	saapui klo 9:12, § 24
	Salo Maritta	09:00 - 12:07	jäsen	
	Velin Raino	09:00 - 12:07	jäsen	
	Kurkela Heikki	09:00 - 12:07	jäsen	
	Lind Tuula	09:00 - 12:07	jäsen	
	Pyykkölä Markku	09:00 - 12:07	jäsen	
	Savilahti Marjatta	09:00 - 12:07	jäsen	
	Heinonen Ossi	09:00 - 12:07	varajäsen	
	Gammals Erik	09:00 - 12:07	jäsen	
	Villikka Aino	09:00 - 12:07	jäsen	
	Poikonen Piritta	09:00 - 12:07	jäsen	
	Stenvall Patrik	09:00 - 12:07	jäsen	
	Järvinen Anja	09:00 - 12:07	jäsen	
	Helin Anna	09:00 - 12:07	jäsen	
	Tilvis Reijo	09:00 - 12:07	jäsen	
	Kalmi Petri	09:00 - 12:07	jäsen	
	Kuisma Risto	09:00 - 12:07	jäsen	
	Majuri Taina	09:00 - 12:07	jäsen	
	Lindgård Stina	09:00 - 12:07	jäsen	
	Virkki Tuula	09:00 - 12:07	varajäsen	
	Tasanko Jaana	09:00 - 12:07	jäsen	
	Siggberg Björn	09:00 - 12:07	jäsen	
	Oksanen Ari	10:44 - 12:07	jäsen	saapui klo 10:44, § 25
	Sundbäck Janica	09:00 - 12:07	jäsen	
	Heinänen Salla	09:00 - 12:07	jäsen	
	Lindberg Arto	10:50 - 12:07	jäsen	saapui klo 10:50, § 25
	Huvila Raimo	09:00 - 12:07	jäsen	
	Malmi Juha	09:00 - 12:07	jäsen	
	Niemi-Saari Mari	09:00 - 12:07	jäsen	
	Noro Tiina	09:00 - 12:07	jäsen	
	Waara Matti	09:00 - 12:07	jäsen	
	Urho Ulla-Marja	09:00 - 12:07	hallituksen pj.	
	Heinimäki Heikki	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen	
	Ikävalko Suzan	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen	
	Karma Pekka	09:09 - 12:07	hallituksen jäsen	saapui klo 9:09, § 24
	Laine Leena	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen	
	Luhtanen Leena	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen	
	Långvik Berndt	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen	
	Niemi Marika	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen	

Ohisao Maria	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen
Oksanen Jari	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen
Ranki Risto	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen
Tahvanainen Säde	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen
Vuorento Reijo	09:00 - 12:07	hallituksen varajäsen
Yltävä Harry	09:00 - 12:07	hallituksen jäsen
Lindén Aki	09:00 - 12:07	toimitusjohtaja
Frostell Mari	09:00 - 12:07	talousjohtaja
Kauppinen Ilkka	09:00 - 12:07	hallintojohtaja
Lehtonen Lasse	09:00 - 11:12	hallintoylilääkäri
Mäkijärvi Markku	09:00 - 12:07	johtajaylilääkäri
Saukkomaa Johanna	09:00 - 12:07	viestintäpäällikkö
Sonkeri Outi	09:00 - 12:07	henkilöstöjohtaja
Torppa Kaarina	09:00 - 12:07	hallintoylihoitaja
Vento Jaana	09:00 - 12:07	hallintopäällikkö, sihteeri

POISSA	Vuori Merja	jäsen
	Tiusanen Taru	jäsen
	Lamberg-Allardt Christel	jäsen
	Tapiolinna Maiju	jäsen
	Nordström Marcus	jäsen
	Turunen Ismo	jäsen

ALLEKIRJOITUKSET

Ulla-Mari Karhu
puheenjohtaja

Jaana Vento
sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Pöytäkirja tarkastettu 30.12.2014

Tuula Virkki
pöytäkirjantarkastaja

Anja Järvinen
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ

HUS, Keskuskirjaamo, Tynnyrintekijänkatu 1 C, Helsinki
14.1.2015, 22.12.2014 §:t 29 - 30

KOKOUKSEN AVAAMINEN

VALT § 19

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

NIMENHUUTO JA ÄÄNILUETTELON HYVÄKSYMINEN

VALT § 20

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien sekä Helsingin yliopiston valitsemat valtuuston jäsenet ja heidän varajäsenensä sekä äänimäärät käyvät selville **liitteenä 1** olevasta ääniluettelosta.

Päätösesitys

Valtuusto päättää hyväksyä ääniluettelon nimenhuudon edellyttämässä muodossa.

Päätös

Valtuusto päätti hyväksyä ääniluettelon nimenhuudon edellyttämässä muodossa (ptk-liite 1).

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

VALT § 21

Kutsu valtuuston kokouksesta on lähetetty valtuuston jäsenille ja hallituksen jäsenille sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallituksille ja Helsingin yliopistolle kirjeitse, joka on lähetetty joulukuun 4. päivänä 2014.

Lisäksi kokouskutsu on ollut nähtävänä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän julkisten kuulutusten ilmoitustaululla 4. - 11.12.2014, Stenbäckinkatu 9, Helsinki.

Valtuusto on perussopimuksen mukaan päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) sen jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta (1/2) kaikkien valtuuston jäsenten kokonaisäänimäärästä.

Päätösesitys Valtuuston kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Valtuuston kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN

VALT § 22

Päätösesitys Valtuusto valitsee kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Päätös Pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin Tuula Virkki ja Anja Järvinen.

ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA

VALT § 23

Päätösesitys Valtuusto valitsee kaksi jäsentä tämän kokouksen ääntenlaskijoiksi.

Päätös Ääntenlaskijoiksi valittiin Risto Kuisma ja Piritta Poikonen.

INFOASIAT

VALT § 24

STM:n antoi 23.9.2014 asetuksen kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä.

- Asetuksen sisällön esittely
  Lääkintöneuvos Timo Keistinen

- Asetuksen toimeenpano HUS:ssa
  Johtajaylilääkäri Markku Mäkijärvi

HUS ja tuleva sote-ratkaisu
Toimitusjohtaja Aki Lindén

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.

Asian käsittely

Lääkintöneuvos Timo Keistinen esitteli päivystysasetuksen sisältöä ja johtajaylilääkäri Markku Mäkijärvi asetuksen toimeenpanoa HUS:ssa. Toimitusjohtaja Aki Lindén esitteli tulevaa sote-ratkaisua.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

KOKOUSASIOIDEN ESITTELY

VALT § 25

Vuoden 2014 talousarvion muuttaminen
Talousjohtaja Mari Frostell

Vuoden 2015 talousarvioesitys ja taloussuunnitelma 2015-2017
Talousjohtaja Mari Frostell

Päätösesitys Merkitään tiedoksi.

Asian käsittely Talousjohtaja Mari Frostell selvitti vuoden 2014 talousarvion muuttamista ja vuoden 2015 talousarvioesitystä ja taloussuunnitelmaa 2015-2017.

Merkittiin, että kokouksessa pöydälle oli jaettu tarkistettu päätösesitys kuntayhtymän vuoden 2014 talousarvion muuttamisesta (pöytäkirjan liite 2) sekä katsaus potilasvakuutusjärjestelmästä (pöytäkirjan liite 3).

Päätös Merkittiin tiedoksi.

HALLINTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN JA LIIKELAITOSTEN JOHTOSÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN JOHTOKUNTIEN NIMEN OSALTA

618/00/01/02/2009

VALT § 26

HYKS:n organisaatiouudistuksesta johtuvat muutokset

HUS:ssa tavoitellaan potilaiden hoidossa sujuvia ja tehokkaita prosesseja. Se tarkoittaa, että potilaan tarvitsemat tutkimus ja hoito järjestetään uudella tavalla asiakas- tai potilasryhmän ympärille. HUS teetti keväällä 2012 selvityksen eräiden tunnettujen eurooppalaisten ja yhdysvaltalaisten sairaaloiden organisaatiomalleista. Useat maailman parhaiden sairaaloiden joukkoon sijoitetut sairaalat ovat organisoineet toimintansa osaamiskeskusmallin mukaisesti (esim. Cleveland Clinic). Pohjoismaisista yliopistosairaaloista esim. Kööpenhaminan Rigshospitalet sekä Tukholman Nya Karolinska Solna ovat niin ikään organisoituja osaamiskeskusperusteisesti. Suomessa TYKS, TaYS ja KYS ovat muutaman viime vuoden aikana uudelleen organisoineet toimintojaan prosessimallin mukaisesti. HUS:n osaamiskeskusuudistusta valmisteltiin noin vuoden ajan laajassa virkamiestyöryhmässä.

Organisaatiorakenteella voidaan tukea edellä mainitun potilaslähtöisen toimintatavan toteuttamista. Hallitus päätti kokouksessaan 2.9.2013 HUS:n strategian mukaisesta HYKS:n uudesta vuonna 2015 voimaan astuvasta ns. osaamiskeskusorganisaatiosta. HYKS:n Sydän- ja keuhkokeskus oli aloittanut uudentyyppisenä yksikkönä jo 1.1.2013 ja HYKS:n Syöpäkeskus tulosyksikkötasoisena ja aikaisempaa klinikkaryhmää sisällöllisesti hieman laajempana 1.1.2014 alkaen. Hallitus perusti 21.10.2013 kokouksessaan uusien osaamiskeskusten johtajien virat. Uudet osaamiskeskusjohtajat ovat aloittaneet viran hoitonsa, joka vuonna 2014 on pääsisällöltään valmistelua ja suunnittelua, asteittain 1.4. - 1.6.2014 välisenä aikana.

HYKS-sairaanhoitoalue jakaantuu 1.1.2015 toimintaansa varten seuraaviin osaamiskeskuksiin:

HYKS Akuutti
HYKS Lasten ja nuorten sairaudet (LaNu)
HYKS Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito (ATeK)
HYKS Naistentaudit ja synnytykset (NaiS)
HYKS Psykiatria
HYKS Pää- ja kaulakeskus
HYKS Sisätaudit ja kuntoutus (Sisu)
HYKS Sydän- ja keuhkokeskus (SK-keskus)
HYKS Syöpäkeskus
HYKS Tukielin- ja plastiikkakirurgia (TuPla)
HYKS Tulehduskeskus
HYKS Vatsakeskus

Vuonna 2014 on toteutettu johtajaylilääkäri Markku Mäkijärven koordinoimana laajamittainen osaamiskeskusjohtajien sparraus johtamiseen, toimintaan ja talouteen liittyen.

Helmikuussa 2014 valmistui hallintojohtaja Ilkka Kauppisen johdolla toimineen osaamiskeskusten hallintoa ja toimintaperiaatteita käsitelleen työryhmän raportti. Sen pohjalta toimitusjohtaja Aki Lindén linjasi HYKS:n johtamisessa ja päätöksenteossa noudatettavat periaatteet, joiden mukaan valmistelua jatkettiin yhdessä osaamiskeskusten johdon kanssa. Tavoitteena on ollut yhtenäistää rakenteita ja sääntöjä.

Valmistelun tuloksena päädyttiin ratkaisuun, jossa osaamiskeskusjohtajien eli toimialajohtajien tehtävistä määrätään heidän koko HUS:a koskevan koordinaatiotehtävänsä vuoksi aiemman käytännön mukaan hallintosäännössä. Sen sijaan heidän ratkaisuvallastaan määrätään HYKS:n toimintaohjeessa, joka on HYKS-sairaanhoitoalueen johtajan päätös. Tällöin saadaan varmistettua mahdollisimman yhtenäinen päätöksentekojärjestelmä koko HYKS:ssä.

Kokouksessaan 17.11.2014 hallitus päätti, että

1. HYKS-sairaanhoitoalueen johtajan virkaa ei tässä vaiheessa laiteta haettavaksi;
2. HUS:n toimitusjohtaja Aki Lindén suostumuksensa mukaisesti hoitaa edelleen oman virkansa ohella HYKS-sairaanhoitoalueen johtajan viran tehtävät. Järjestely on voimassa 1.1.2015 - 31.12.2015, jonka jälkeen tilannetta arvioidaan uudelleen.

Konsernijaostoa koskevat muutokset

Hallituksen alaisen konsernijaoston tehtäviä ja päätösvaltaa esitetään muutettavaksi.

Koska liikelaitoksilla on kaksi johtokuntaa, joissa kummassakin on myös hallituksen edustus, esitetään konsernijaoston tehtäviä (6 a §) muutettavaksi siten, että konsernijaosto keskittyy HUS:n tytäryhtiöiden ja osakkuusyhteisöiden toiminnan seuraamiseen ja ohjaamiseen. Syyskaudella 2013 ja vuonna 2014 konsernijaosto onkin perehtynyt HUS:n tytäryhtiöihin ja muihin yhtiöihin ja yhteisöihin, joissa HUS:lla on osakkuuksia tai joihin HUS on oikeutettu valitsemaan edustajansa. Konsernijaosto päätti kokouksessaan 18.9.2014 omalta osaltaan puoltaa tätä esitettyä hallintosäännön muutosta.

HUS:n hallituksen tehtäväalue on laaja. Hallituksen tulisi pystyä keskittymään koko HUS:a koskevien strategisen tason asioiden käsittelyyn. Tästä syystä esitetään, että konsernijaosto ottaisi roolia talousasioista. Jaoston tehtäviin esitetään lisättäväksi HUS-kuntayhtymän toiminnan ja talouden seuranta. Hallitus käsittelisi jatkossakin kolmannesvuosittain toiminnan ja talouden osavuosikatsaukset.

Hankinnoista päättäminen

HUS käyttää vuosittain noin 600 milj. euroa erilaisiin investointeihin ja hankintoihin. Investointiohjelma on merkittävä instrumentti paitsi hankintojen myös HUS:n toiminnan ohjaamisessa. Valtuusto päättää kustannusarvioltaan yli 10 000 000 euron hankkeita koskevasta investointiohjelmasta. Muiden suurten investointien (500 000 - 10 000 000 euroa) investointiohjelman vahvistaa hallitus.

Pienistä, alle 500 000 euron investoinneista tehdään omat hankeohjelmat ja niistä päättäminen kuuluu hallintosäännön 18 §:ssä määrätyn viranhaltijan toimivaltaan.

Hallituksen hankintavaltuuksista määrätään hallintosäännön 6 §:ssä. Hallitus päättää kulutustavara- ja lääkehankinnoista sekä puitesopimushankinnoista ja huoneen- ja maanvuokrauksesta päättämällään tavalla sekä muiden kuin liikelaitosten johtokuntien ja sairaanhoitoalueiden lautakuntien alaisista hankinnoista, joiden arvonlisäveroton kustannusarvio on 500 000 - 4 000 000 euroa ja kaikista HUSin hankinnoista, joiden arvonlisäveroton kokonaiskustannusarvio on yli 4 000 000 euroa. Hallitus on siirtänyt merkittävästi ratkaisuvaltaansa viranhaltijoille kulutustavara- ja lääkehankinnoista sekä puitesopimushankinnoista ja huoneen- ja maanvuokrauksesta.

Rakennusinvestoinneissa tilaaja on HUS-Tilakeskus ja tuottaja HUS-Kiinteistöt Oy. HUS-Kiinteistöt Oy kilpailuttaa urakat ja on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö. Hallituksen päätettäväksi menevät rakennusinvestoinnit, joiden kustannusarvio on vähintään 1.000.000 euroa.

Yli 500 000 euron hankkeita koskevat investointiohjelmat hyväksytään ja vahvistetaan hallituksessa. Kun hankintapäätökset tehdään hankeohjelmien mukaisesti, kysymys on hyväksytyn ohjelman operatiivisesta täytäntöönpanosta. Tämä korostuu erityisesti rakennusinvestointihankkeissa, joissa hankintalain mukainen hankintayksikkö on osakeyhtiö HUS-Kiinteistöt Oy. Tällöin yksittäisen hankintapäätöksen käsittely HUSin hallituksessa voidaan osin nähdä saman asian uudelleen käsittelynä. Osakeyhtiö voi tehdä itsenäisenä oikeushenkilönä kilpailuttamistaan hankinnoista hankintalain mukaiset hankintapäätökset.

HUS:ssa on tarpeen käydä luottamushenkilötasollakin uudestaan läpi hankintaprosesseihin ja -valtuuksiin liittyvät kysymykset. Lisäksi on arvioitava, tulisiko valmistella hankintastrategia. Esityksenä on, että konsernijaosto päättäisi jatkossa kulutustavara- ja lääkehankinnoista sekä puitesopimushankinnoista ja huoneen- ja maanvuokrauksesta päättämällään tavalla sekä muiden kuin liikelaitosten johtokuntien ja sairaanhoitoalueiden lautakuntien alaisista hankinnoista, joiden arvonlisäveroton kustannusarvio on 500 000 - 4 000 000 euroa ja kaikista HUS:n hankinnoista, lukuun ottamatta rakennusinvestointeja,, joiden arvonlisäveroton kokonaiskustannusarvio on yli 4 -10 miljoonaa euroa.

Lukuun ottamatta rakennusinvestointeja yli 10 miljoonan euron hankinnoista päättäisi edelleen hallitus.

Investointiohjelmaan sisältyvistä kilpailuttamistaan rakennusinvestoinneista hankintapäätöksen tekisi HUS-Kiinteistöt Oy. HUS-Tilakeskuksen johtaja päättäisi HUS-Kiinteistöt Oy:ltä tehtävistä tilauksista.

Osavuosikatsauksiin sisältyy katsaus investoinneista ja niiden edistymisestä.

Hallituksella on kuntalain 51 §:n mukainen otto-oikeus talous- ja konsernijaoston päätöksiin.

Uusien tehtäviensä ja asemansa vuoksi konsernijaoston nimi esitetään muutettavaksi talous- ja konsernijaostoksi.

Muut muutokset

HUS-Tietohallinto ja Apuvälineyksikkö ovat toimineet taseyksikköinä. Apuvälinekeskus siirtyy 1.1.2015 osaksi HYKS Sisätaudit ja kuntoutus-osaamiskeskusta. Myös Tietohallinnon osalta tilannetta on arvioitu uudelleen. Teknisenä muutoksena esitetään, että HUS-Tietohallinto olisi jatkossa tulosalue. Edellä sanottu on otettu huomioon vuoden 2015 talousarvioesityksessä.

HUS:ssa ei varsinaisesti ole asetettu hallintosäännössä mainittua laajennettua johtoryhmää. Tämän sijasta toimitusjohtaja on kutsunut puolen päivän pituisiin tilaisuuksiin HUS:n tulosalueiden ja tulosyksiköiden johtoa keskimäärin joka toinen kuukausi. Näissä tilaisuuksissa on käsitelty ajankohtaisia ja muutoinkin tärkeitä aihekokonaisuuksia. Tilaisuudet on koettu tärkeiksi ja ne ovat saaneet hyvän vastaanoton ja niitä on tarkoitus jatkaa tulevaisuudessakin. Tästä syystä esitetään, että hallintosäännöstä poistetaan viittaukset laajennettuun johtoryhmään.

Hallintosäännön muutosesitykset on esitetty esityslistan **liitteenä 2** olevassa hallintosäännössä.

Henkilöstötoimikunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 13.11.2014.

Liikelaitosten johtokuntien nimen muuttaminen

Teknisenä muutoksena esitetään, että ei sairaanhoidollisten tukipalveluiden liikelaitosten johtokunnan nimi muutetaan tukipalveluiden liikelaitosten johtokunnaksi ja sairaanhoidollisten tukipalvelujen liikelaitosten johtokunnan nimi diagnostisten palveluiden liikelaitosten johtokunnaksi.

Hallitus

Valtuusto päättää muuttaa

1. hallintosääntöä liitteen 2 mukaisesti; ja
2. liikelaitosten johtosääntöjä siten, että ei-sairaanhoidollisten tukipalveluiden liikelaitosten johtokunnan nimi muutetaan tukipalveluiden liikelaitosten johtokunnaksi ja sairaanhoidollisten tukipalvelujen liikelaitosten johtokunnan nimi diagnostisten palveluiden liikelaitosten johtokunnaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

ESITYS KUNTAYHTYMÄN VUODEN 2014 TALOUSARVION MUUTTAMISESTA JA MAHDOLLISEN YLIJÄÄMÄN KÄSITTELYSTÄ

264/02/02/00/01/2013

VALT § 27

Vuoden 2014 talousarvio hyväksyttiin HUS:n valtuustossa 11.12.2013. Samassa yhteydessä valtuusto vahvisti talousarvion sitovat tavoitteet. HUS-kuntayhtymän haasteena on, että iäkkäiden ja osittain huonokuntoisten rakennusten aiheuttaman investointipaineen myötä vuosittaiset poistot ja velkamäärä ovat kasvamassa samanaikaisesti jäsenkuntien kireän taloustilanteen sekä voimakkaasti kasvavien potilastietojärjestelmän uudistamiskustannusten kanssa.

2014 talousarvion kuntayhtymätasoinen sitovuus

Kuntayhtymätasolla tuloslaskelmaosan sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi asetettiin kuntayhtymän sitovat nettokulut, joka mahdollistaa toimintatuottojen, rahoituserien muutoksen ja muun kuin jäsenkuntamyynnin kehityksen huomioimisen sitovassa tavoitteessa. Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Sitovat nettokulut ovat yhtä suuret kuin jäsenkuntien maksuosuus vähennettynä tilikauden tuloksella (alijäämä kasvattaa sitovia nettokuluja ja ylijäämä puolestaan pienentää sitovia nettokuluja).

Kuntayhtymän rahoitusosan sitova tavoite on pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja pitkäaikaisten lainojen vähennysten enimmäismäärä sekä antolainauksen muutokset nettomääräisinä.

Taloussuunnittelukauden 2014 -2016 tavoitteeksi asetettiin tasapainoinen talous. Vuoden 2014 tulostavoitteeksi vahvistettiin nollatulos, jolloin vuosikate = poistot.

Potilasvakuutusjärjestelmän kokonaiskustannukset ovat rajussa muutoksessa ja edellyttävät koko järjestelmän uudelleenarviointia, puuttumatta vahingonkärsineiden oikeuksiin. Potilasvakuutuskeskuksen 21.10. lähettämän ilmoituksen mukaan potilasvakuutuksen kumulatiivisia varauksia tulisi HUS:ssa korottaa yhteensä 43,6 milj. euroa. Sairaanhoitopiirien johto on puuttunut asiaan voimakkaasti ja on yhteistyössä ryhtynyt erilaisiin toimenpiteisiin vakuutusvarausten korotusten minimoimiseksi. Samalla selvitetään perusteellisesti koko potilasvakuutusjärjestelmän toimivuus. Asialla ei ole mitään tekemistä sairaanhoitopiirien toiminnan kanssa, vaan kysymys on ulkoapäin tulleesta velvoitteesta. Koska asia on keskeneräinen ja käsittelyssä eikä vielä ole saatu pyydettyä valtakunnan tason linjausta vastuuvelan kirjauskäsittelystä, ei sitä vielä ole huomioitu tammi-syyskuun toteumatietoihin perustuvassa vuosiennusteessa.

Mikäli esitetty potilasvakuutuksen vastuuvelan kasvu joudutaan joko kokonaan tai osittain kirjaamaan vuonna 2014 tulosvaikutteisesti, laaditaan

hallituksen 11.12. aamukokoukseen ja samana päivänä kokoontuvan valtuuston kokoukseen päivitetty esitys kuntayhtymän vuoden 2014 talousarvion muuttamisesta sekä yli-/alijäämän käsittelystä.

Potilasvakuutuskeskuksen 21.10.2014 lähettämä ennakkoarvio vuoden 2014 tilinpäätöksessä huomioon otettavasta potilasvakuutusmaksun määrästä sairaanhoitopiirien osalta merkitsee 184,5 milj. euron kasvua vuodesta 2013 kokonaisvastuuvelan noustessa 222,2 milj. eurosta 406,7 milj. euroon, lisäystä 83 %. Koska yksityissektorin osuus vastuuvelasta on 15 %, on vastuuvelan korotus siten kaiken kaikkiaan kasvanut 198 milj. euroa, kokonaismäärän ollessa 457 milj. euroa. Sairaanhoitopiireittäin korotuksen vaihteluväli on suuri, noin 50 %:sta - 130 %:iin. HUS:n osalta vastuuvelka kasvaa 48 milj. eurosta 91 milj. euroon, korotuksen ollessa 90 %. Jo viime vuonna sairaanhoitopiirien yhteenlasketun vastuuvelan kokonaismäärän lisäys oli 42 milj. euroa.

Korotuspaineet johtuvat nyt erityisesti siitä, että kunnat vammaispalvelulain nojalla perivät potilasvakuutusjärjestelmästä niille aiheutuneita kuluja vaikeasti vammautuneiden potilaiden palveluasumisesta ja henkilökohtaisesta avustamisesta.

Mikäli Potilasvakuutuskeskuksen ilmoittama korvausvastuun koko määrä joudutaan kirjamaan tulosvaikutteisesti ja lisäksi huomioidaan korvausvastuun ennustettu normaali vuosikasvu, ovat vuoden 2014 potilasvakuutuskulut yhteensä 56,9 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna kulujen kasvu eli tulosheikennys on siten yhteensä 43,6 milj. euroa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antanee asiasta lausuntonsa 16.12.2014. Varovaisuusperiaatetta noudattaen valtuustolle esitetään, että sitovien nettokulujen vahvistamisessa kirjataan tulosvaikutteisesti HUS:n potilasvakuutuksen kumulatiivinen 43,6 milj.euron kasvu Potilasvakuutuskeskuksen ilmoituksenmukaisesti mukaisesti.

On mahdollista, että potilasvahinkolakia kuitenkin muutetaan siten, että sillä on vaikutus potilasvakuutuksen korvausvastuun määrään. Mikäli lakimuutos toteutetaan ja se ehtii ennen 2014 tilinpäätöksen valmistumista, otetaan sen vaikutus huomioon jo tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on esitetty tarkistettu esitys sisältäen potilasvakuutuksen korvausvastuun täysimääräinen kasvu potilasvakuutuskeskuksen ilmoituksen mukaisesti

Tuotto-/kuluryhmä (1 000 euroa)	**TA 2014 *)**	**Uusi esitys TA 2014**	**Erotus uusi esitys - TA 2014**	**Muutos-%**
= Sitovat nettokulut yhteensä toiminnallinen tulos	**1 443 801**	**1 465 614**	**21 813**	**1,5 %**
Potilasvakuutuksen vastuuvelan kasvu		**43 571**		
Sitovat nettokulut päivitetty esitys		**1 509 185**	**65 384**	**4,5 %**
Muutos % edellisestä vuodesta	2,3 %	6,9 %		
Muutos % alkuperäisestä talousarviosta		4,5 %		

*) Valtuuston hyväksymä 12/2013

Viimeisimmän vuosiennusteen mukaan HUS:n toiminnallinen tulos vuodelta 2014 on muodostumassa 26,3 milj. euroa ylijäämäiseksi. Kun potilasvakuutuksen vastuuvelan kasvu huomioidaan kokonaisuudessaan tulosvaikutteisesti, muodostuu 2014 tilikauden tulos 20,0 milj. euroa alijäämäiseksi. Alijäämän kattaminen otetaan huomioon taloussuunnitelmassa 2016 - 2018.

Vuosiennuste pohjautuu tammi-syyskuun toteumatietoihin ja sen perusteella muodostettuun näkemykseen loppuvuoden kehityksestä, mm. palveluiden tuottamisen tarpeesta. Ennuste on laadittu tavoitteellisesti ja edellyttää tiukkaa kulukuria vuoden loppuun saakka. Aiempien päätösten mukaisesti jonotilanne on kuitenkin saatettava lain edellyttämälle tasolle. Ennusteessa on huomioitu joulun ja vuodenvaihteen poikkeuksellisen vähäinen arkipäivien määrä sekä sen vaikutus tuotantoon ja kustannuksiin.

Tuloslaskelmaosan sitovien tavoitteiden päivitys ja perusteet

Tammi - syyskuu 2014 on ollut toiminnallisesti talousarviota ja edellisvuotta vilkkaampi. Kokonaisuutena palvelutuotannon laskutusosuudella painotettu volyymi on kasvanut 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna ja se ylittää talousarvion sisältämän suunnitelman myös 3,1 %. Verrattuna edellisvuoteen on sekä NordDRG-tuotteiden kokonaislukumäärä + 4,5 %, että käyntituotteiden lukumäärä kasvanut + 3,0 %. Psykiatristen hoitopäivien lukumäärä (- 7,1 %) on sen sijaan laskenut merkittävästi palvelurakenteen muutoksen ja avohoidon lisääntymisen johdosta. Sairaanhoidollisen palvelutuotannon laskutuksessa näkyy edelleen tuotejakauman painottuminen kevyempiin avohoidon DRG-tuotteisiin. Muutos johtuu osin hoitomuotojen kehittymisestä. Elektiivisten lähetteiden vertailukelpoinen määrä on kasvanut 0,8 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Päivystyskäyntien määrän osalta kasvu on 2,0 %, kun Jorvin yhteispäivystyksen toiminnan muutos huomioidaan vuosivertailussa.

Tammi-syyskuun toteumatietojen perusteella kuntayhtymän eri yksiköissä laaditun vuosiennusteen mukaan tilikauden tulos on kuntayhtymätasolla muodostumassa 26,3 milj. euroa ylijäämäiseksi. Ennusteen mukaan kuntayhtymän sitovat nettokulut ylittyvät 21,8 milj. eurolla (1,5 %) alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Päivitetyssä sitovien nettokulujen vuosiennusteessa on huomioitu tehostamistoimenpiteiden vaikutus. Toiminnan kulujen (toimintakulut + rahoituskulut + poistot) ennustetaan toteutuvan 0,5 % (10,0 milj. euroa) alkuperäistä talousarviota suurempina. Palvelutuotannon volyymin ennustetaan kuitenkin koko vuodelta ylittävän talousarvion n. 3 %.

Alla on esitetty päivitetyn vuosiennusteen perusteella uusi esitys kuntayhtymän sitoviksi nettokuluiksi 2014 talousarviossa (sisältäen potilasvakuutuksen vastuuvelan kasvun vaikutuksen).

Tuotto-/kuluryhmä (1 000 euroa)	TA 2014 *)	Uusi esitys TA 2014	Erotus uusi esitys - TA 2014	Muutos-%
Toimintakulut	1 757 285	1 814 621	57 336	3,3 %
+ korkokulut	4 000	2 800	-1 200	-30,0 %
+ muut rahoituskulut	11 739	11 756	17	0,1 %
+ poistot	106 564	104 021	-2 543	-2,4 %
= Toiminnan kulut	1 879 588	1 933 198	53 610	2,9 %
- muut myyntituotot	37 662	39 664	2 002	5,3 %
- maksutuotot	59 586	60 489	903	1,5 %
- tuet ja avustukset	8 171	8 228	57	0,7 %
- muut toimintatuotot	38 407	38 968	561	1,5 %
- korkotuotot	1 064	1 014	-50	-4,7 %
- muut rahoitustuotot	120	212	92	76,7 %
=Toiminnan nettokulut	1 734 578	1 784 624	50 046	2,9 %
- myyntituotot ulkokunnilta ja muilta	290 778	275 439	-15 339	-5,3 %
= Sitovat nettokulut	**1 443 801**	**1 509 185**	**65 384**	**4,5 %**
Muutos % edellisestä vuodesta	2,3 %	6,9 %		
Muutos % alkuperäisestä talousarviosta		4,5 %		

*) Valtuuston hyväksymä 12/2013

Liitteessä 3 on esitetty kuntayhtymän tilikauden tulosennuste tulosalueittain. Yhtymähallinnon antamien ohjeiden mukaisesti tulosalueet ja liikelaitokset laativat omat vuosiennusteet ennen tilinpäätöksen yhteydessä suoritettavia tukipalveluyksiköiden sisäisiä asiakashyvityksiä. Kuntayhtymän sisällä suoritettavilla, eri yksiköiden välisillä asiakashyvityksillä, ei ole vaikutusta kuntayhtymätasoisiin talouslukuihin. Liitteessä on myös esitetty sitovien nettokulujen ennuste sairaanhoitoalueittain. Muiden kuntayhtymän yksiköiden taloudelliseksi tavoitteeksi ei ole asetettu sitovia nettokuluja. Sairaanhoitoalueiden yhteenlasketut sitovat nettokulut ylittävät vuosiennusteen perusteella alkuperäisen talousarvion 2,2 % (30,7 milj. euroa). Vuosiennusteen mukaan muista kuntayhtymän yksiköistä tulee sitoviin nettokuluihin 8,9 milj. euron positiivinen vaikutus ja siten kuntayhtymätasolla sitovien nettokulujen talousarvoylitykseksi koko vuodelta muodostuu edellä esitetty 21,8 milj. euroa.

Talousarvion 2014 investointiosan muutos

Valtuuston 11.12.2013 päätöksen mukaan tulosalueiden investointien enimmäismäärä vuonna 2014 on 132 750 000 euroa, Apuvälinekeskus -taseyksikön investointien enimmäismäärä on 1 600 000 euroa ja Tietohallinnon taseyksikön vastaavasti 18 040 000 euroa. Talousarviossa on kuluvan vuoden investointeihin liikelaitokset mukaan lukien 165,2 milj. euroa.

Vuoden 2014 talousarvioon esitetään valtuuston sitovuustasolla muutoksia tulosalueiden investointien ja Tietohallinnon taseyksikön investointien määriin. Liikelaitosten johtokunnat ovat toimintavuoden aikana hyväksyneet eräitä investointimuutoksia. Lisäksi esitetään kahden suuren, valtuuston hankekohtaista päätöstä edellyttäneen rakennusinvestoinnin enimmäiskustannusten muutosta kustannusarvioiden ylitysten vuoksi.

Meilahden tornisairaalan peruskorjauksen kustannukset

Tornisairaalan peruskorjaustyöt aloitettiin vuonna 2011 ja hanke valmistuu joulukuussa 2014. Peruskorjatut vuodeosasto-, teho-osasto- ja muut tilat otetaan käyttöön kalustus-, testaus- ym. töiden jälkeen kahdessa vaiheessa vuoden 2015 aikana. Hankkeen alkuperäinen kuntayhtymän valtuuston 17.12.2008 (§ 38) hyväksymä kustannusarvio oli 103 milj. euroa sisältäen rakentamisen aikaisia väistöjärjestelyjä varten suunnitellun väliaikaisen vuodeosastorakennuksen kustannukset. Projektin edetessä, kun hankkeen rakennusteknisten töiden projektinjohtourakoitsija ja mm. LVISA-urakoitsijat oli valittu ja väliaikaiset osastotilat rakennettu, rakennuttajana toimivan HUS-Kiinteistöt Oy:n ilmoittamat kustannukset, ilman jo toteutettua väliaikaisrakennusta, olivat noin 89 milj. euroa. Muiden kustannusten osuus hankkeen eri vaiheissa on ollut noin 1 milj. euroa, joten tornisairaalan peruskorjauksen uudeksi kustannusarvioksi muodostui 90 milj. euroa. Valtuusto muutti tornisairaalan hankkeesta tekemäänsä päätöstä 19.11.2011 (§ 26) ja hyväksyi enimmäiskustannuksiksi 90 milj. euroa.

1960-luvulla rakennetun vuodeosastotornin peruskorjaus on ollut hyvin vaativa hanke, jota kuvaa se, että rakennuksen kerroskorkeus on 1,5 m vähemmän kuin se olisi rakennettaessa uutta sairaalaa. Toiminnan vaatiman tekniikan sijoittaminen matalaan kerroskorkeuteen on tuottanut yllätyksiä ja muutoksia rakentamisen aikana. Lisäksi purkutöiden yhteydessä on tullut esiin asioita, jotka vaativat muutostöitä alkuperäisiin urakkasuorituksiin ja ne ovat nostaneet kustannuksia. Eniten muutostöitä on tullut rakennusurakkaan. Suurimpia muutostöitä ovat HUS-Kiinteistöt Oy:n selvityksen mukaan olleet seuraavat:

Työn aikana havaittiin että vanhat betonirakenteiden oikaisuun käytetyt sisäpuoliset rappaukset eivät pysyneet kiinni alustassaan ja ne jouduttiin poistamaan ja tekemään uudelleen.

Julkisivujen purkamisen yhteydessä havaittiin rakenteita, joita ei vanhoissa suunnitelmissa ollut ja ne jouduttiin purkamaan ja vanha julkisivupinta oikaisemaan.

Sisäpuolisten purkutöiden yhteydessä havaittiin, että säilytettäväksi tarkoitettu, lattiapinnoitteen alla oleva pintabetoni joudutaan poistamaan kokonaisuudessaan ja valamaan uudelleen.

Tunnelikerroksen purkutöiden yhteydessä löydettiin lattian alta syviä onkaloita, joissa oli kosteita muottilautoja rakennuksen rakentamisen ajoilta. Lattian alapuoliset onkalot jouduttiin purkamaan, puhdistamaan ja desinfioimaan sekä järjestämään niiden tuuletus, mikä edellytti kaikkien tunnelikerroksen lattioiden purkamista ja uudelleen rakentamista.

Haitallisista aineista tehtiin kartoitus suunnitteluaikana, mutta siitä huolimatta purkutöiden aikana havaittiin piilossa olleita haitallisia aineita. Näiden poistaminen on jouduttu tekemään asbestipurkuna.

Rakentamisen aikana on tullut esiin toiminnallisia muutostarpeita kuten väliaikaiset toimistoparakit väliaikaisen vuodeosastorakennuksen tarpeisiin, urakka-alueen ulkopuolisten tilojen paloilmoitinjärjestelmän uusiminen sekä laboratoriosiiven ja potilastornin välisten alueen tilojen peruskorjaus.

Potilastornin ja toimenpidesiiven välisellä umpipihalla tuli esiin sokkelin vierustoilla tehtäviä muutostöitä. Huoltopihalla havaittiin kaivutöiden yhteydessä huonokuntoisia maan alla olleita viemäreitä, jotka piti uusia. Rakennuksen ulkopuolella on myös jouduttu louhimaan kanaaleja teknisten järjestelmien kaapeli- ja putkireiteille.

Hankkeeseen sisältyy lisäksi riidanalaisia kustannuksia, joista osa ratkaistaan urakoitsijoiden kanssa myöhemmin.

Tornisairaalan peruskorjauksen tarkistettu kustannusarvio on 99 milj. euroa. Urakkasopimusten mukainen hankkeen valmistumisaika oli 30.6.2014; urakoitsijoille on annettu lisäaikaa 31.7.2014 asti. Työt ovat edelleen viivästyneet, mutta hanke on vastaanotettu 20.11.2014.

Meilahden maanalaisten tilojen hankkeen kustannukset

Valtuusto hyväksyi 18.6.2008 (§ 12) toteutettavaksi maanalaisen huoltopihahankkeen, joka sisältää kuntayhtymän investointina Meilahden sairaala-aluetta palvelevan tunneliverkoston laajennuksen, huoltopihan, jäteaseman ja mm. apteekin varastotiloja. Samaan aikaan on rakennettu HUS-Kiinteistöt Oy:n omistukseen uusi maanalainen pysäköintilaitos P3 ja sen yhteyteen väestönsuojatiloja. Hankkeen taustalla on Meilahden alueen edellinen asemakaavamuutos, jossa on myös alueen liikennejärjestelyjä koskevia määräyksiä.

Valtuusto hyväksyi maanalaisen huoltopihahankkeen enimmäiskustannuksiksi 28,5 milj. euroa vuonna 2008. Lisäksi päätöksen mukaan voidaan ottaa huomioon rakentamisen tarjoushintaindeksin 4/2008 jälkeinen muutos. Hankkeen suunnittelu- ja louhintavaiheen sekä sisärakennustöiden kilpailutuksen jälkeen rakennuttajana toimiva HUS-Kiinteistöt Oy ilmoitti tarkistetuksi kustannusarvioksi 30,4 milj. euroa. Tarjoushintaindeksin kehitys ei kokonaan kattanut kustannusarvion muutosta, mistä johtuen muutos esitettiin valtuuston hyväksyttäväksi. Valtuusto hyväksyi 13.6.2012 (§ 15) maanalaisen huoltopiha-investoinnin enimmäiskustannuksiksi 30,4 milj. euroa.

Myös maanalaisten tilojen useita vuosia kestäneen projektin aikana on tullut esiin ennakoimattomia muutostyötarpeita ja hankkeen kustannukset ovat nousseet vielä noin 10 %:lla. Hankkeen muutostyövaraus on ollut riittämätön johtuen mm. seuraavista lisäkustannuksista:

Virheellisistä maanpinnan korkotiedoista johtuen toimenpidesiiven viereen rakennettavan uuden jätepihan rakenteet nousivat yli ympäröivien piha-alueiden pintojen, josta seurasi ylimääräisiä rakennustöitä.

Urakkalaskenta-asiakirjoissa oli esitetty aiemmin tehdyssä louhintaurakassa toteutuneet louhintapinnat virheellisesti, mistä on seurannut lisääntyneitä betonointitöitä.

Suunnitelmissa on ollut savunpoistojärjestelmään liittyviä palonkesto-ominaisuuksiltaan puutteellisia kanavia, kaapeleita ja laitteita.

Viranomaisten vaatimuksesta myös muiden järjestelmien kaapelointeja on jouduttu rakentamisen aikana muuttamaan palonkestäviksi.

Rakentamisen aikana on jouduttu muuttamaan alapohjarakennetta.

Jäteaseman laitteiden kilpailutettu hankintahinta ylitti suunnitteluvaiheen kustannusarvion.

Maanalaisten tilojen hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 34 milj. euroa. Hankkeen arvioidaan valmistuvan vuodenvaiheessa 2014 - 2015.

Tulosalueiden ja taseyksiköiden investoinnit vuonna 2014

Alkuperäisen talousarvion mukaiset investoinnit ja niihin esitettävät muutokset on esitetty seuraavassa taulukossa. Valtuustoon nähden sitovia ovat tulosalueiden investointien yhteismäärä ja erikseen molempien taseyksiköiden investointimäärä.

1 000 euroina	**Alkuper. TA 2014**	**Muutettu TA 2014**
Yhtymähallinto		
Maa- ja vesialueet	900	900
Osakkeet ja osuudet		1 470
HUS-Tilakeskus		
Rakennushankkeet	106 060	106 140
Sairaanhoitoalueiden laitehankkeet		
HYKS-sairaanhoitoalue	22 800	15 500
Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue	450	450
Lohjan sairaanhoitoalue	550	550
Hyvinkään sairaanhoitoalue	1 460	1 460
Porvoon sairaanhoitoalue	530	530
Tulosalueet yhteensä	**132 750**	**127 000**
Apuvälinekeskus	1 600	1 600
Tietohallinto	18 040	16 760
Tulosalueet ja taseyksiköt yhteensä	**152 390**	**145 360**
HUS-Apteekki	250	250
HUSLAB	1 520	1 520
HUS-Kuvantaminen	7 360	7 360
HUS-Desiko	1 080	780
HUS-Logistiikka	850	850
Ravioli	1 650	2 650
HUS-Servis	100	50
Liikelaitokset yhteensä	**12 810**	**13 460**
HUS-kuntayhtymä yhteensä	**165 200**	**158 820**

Tulosalueiden investointeihin on lisätty osakkeiden ja osuuksien hankintaa varten 1 470 000 euroa. Kevätkaudella 2014 HUS merkitsi hallituksen päätöksen mukaisesti henkilöstöyhtiö Seure Oy:n osakkeita 320 000 eurolla. Joulukuussa merkittäväksi tulee vielä Koy Hyvinkään Sairaalanmäen osakkeita (noin 1 150 000 euroa).

Tulosalueiden investointeihin budjetoitu 132 750 000 euroa esitetään muutetavaksi 127 000 000 milj. euroksi. Rakennusinvestointien muutostarpeet johtuvat hankeaikataulujen ja rahoituksen vuosijaon tarkentumisesta. Suurimmat muutokset koskevat Meilahden maanalaisten tilojen rakentamista, Naistenklinikan lisärakennusprojektia ja Porvoon sairaalan vuodeosastohanketta. Sairaanhoitoalueiden tutkimus- ja hoitolaitteisiin HYKS-sairaanhoitoaluetta varten varatusta 22,8 milj. eurosta jää yli 7 milj. euroa käyttämättä vuonna 2014, koska tornisairaalan käyttöönotto siirtyy vuoden 2015 puolelle.

Tietohallinnon taseyksikölle vuodelle 2014 budjetoitu 18 040 000 euron investointimäärä esitetään muutetavaksi 16 760 000 euroksi. Myös Tietohallinnossa muutostarve perustuu investointiprojektien aikataulutarkistuksiin. Osaa hankkeista on voitu toteuttaa suunniteltua nopeammin, kun taas esimerkiksi tornisairaalan tietojärjestelmäkustannuksista merkittävä osa siirtyy vuodelle 2015.

Talousarvion 2014 rahoitusosan muutos

Kuntayhtymän rahoitusosan sitoviksi tavoitteiksi on asetettu pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja pitkäaikaisten lainojen vähennysten enimmäismäärä sekä antolainauksen muutokset nettomääräisinä.

Pitkäaikaisten lainojen lisäysten enimmäismääräksi määriteltiin talousarviossa 90,0 milj. euroa ja vähennysten enimmäismääräksi 10,2 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja ei aiota nostaa vuonna 2014, lainojen lyhennykset sen sijaan toteutuvat alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Kassan riittävyyden arvioidaan jäävän alle 15 päivän tavoitetason. Kassan riittävyys päivinä ei ole sitova tavoite.

Antolainauksen muutokset nettomääräisinä olivat alkuperäisessä talousarviossa - 0,5 milj. euroa. Antolainauksen muutokset tulevat toteutumaan tämänhetkisen arvion mukaan 2,2 milj. eurona, kun antolainat lyhenevät 2,2 milj. eurolla. Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n ei ole tarvinnut nostaa sille talousarviossa varattua 2,5 milj. euron antolainaa.

1 000 euro	TA 2014 (Valtuusto 12/2013)	Uusi esitys TA 2014
Antolainasaamisten lisäys	- 2 500	0
Antolainasaamisten vähennys	1 999	2 166
Antolainauksen muutokset	**- 501**	**2 166**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	**90 000**	**0**
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	**- 10 238**	**- 10 238**

Vuoden 2014 mahdollisen ylijäämän käsittely

Kuntayhtymän syyskuun toteumatietojen perusteella laadittu tuloslaskelmavuosiennuste päätyy 26,3 miljoonan euron ylijäämään. Perussopimuksen mukaan kuntayhtymän tulot muodostuvat jäsenkuntien palvelumaksuista ja kuntayhtymän muista tuloista. Kuntien palvelumaksut määräytyvät kuntien käyttämien palvelujen mukaan.

Jotta jäsenkunnat voisivat sisällyttää omiin 2014 tilinpäätöksiinsä HUS:n palveluiden käyttöä koskevat oikeat luvut, esitetään, että valtuusto ennakolta päättää periaatteista, joita noudatetaan ylijäämän käsittelyssä. Esityksenä on, että vuoden 2014 ylijäämä vähennettynä edellisten tilikausien kertyneellä alijäämällä (2,7 milj. euroa) palautetaan jäsenkunnille toteutuneen sairaanhoitoaluekohtaisen palveluiden käytön mukaisessa suhteessa. Ylijäämän palauttamisella jäsenkunnille ei ole vaikutusta sitovien nettokulujen toteumaan.

Hallitus on 24.11.2014 päättänyt, että ylijäämäiseen tilikauden tulokseen yltävät tukipalveluyksiköt (liikelaitokset, taseyksiköt ja tulosalueet) suorittavat tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä HUS-kuntayhtymän sisäisen asiakaspalautuksen, joka vastaa yksikön positiivista tilikauden tulosta. Kuntayhtymän sisäinen asiakashyvitys kohdistetaan palveluiden toteutuneen käytön mukaisessa suhteessa tukipalveluyksikön sisäisille asiakkaille. Yhtymähallinnon ja ulkoisen tarkastuksen osalta ylijäämä palautetaan perittyjen veloitusten suhteessa.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. muuttaa 11.12.2013 § 48 tekemäänsä päätöstä ja
   - vahvistaa HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut 65,4 miljoonaa euroa talousarviota suurempina, jolloin talousarvion 2014 tuloslaskelmaosassa kuntayhtymän sitovien nettokulujen tavoite on 1 509,2 miljoonaa euroa. Esitys sisältää potilasvakuutuksen kulujen ennakoidun 43,6 milj. euron talousarvioylityksen;
   - hyväksyä tulosalueiden vuoden 2014 investointien enimmäismääräksi 127 000 000 euroa ja Tietohallinnon taseyksikön vuoden 2014 investointien enimmäismääräksi 16.760.000 euroa; ja
   - vahvistaa kuntayhtymän pitkäaikaisten lainojen lisäysten enimmäismääräksi 0 milj. euroa ja pitkäaikaisten lainojen vähennysten enimmäismääräksi 10,2 milj. euroa, sekä antolainauksen muutoksiksi enintään 2,2 milj. euroa

2. että
   - vuoden 2014 yli-/alijäämä jätetään kuntayhtymän tilinpäätökseen eikä alijäämää laskuteta jäsenkunnilta eikä mahdollista ylijäämää palauteta jäsenkunnille.

3. muuttaa
   - päätöstään 19.11.2011 § 26 ja hyväksyä Meilahden tornisairaalan peruskorjauksen enimmäiskustannuksiksi 99,0 milj. euroa,
   - päätöstään 13.6.2012 § 15 ja hyväksyä Meilahden maanalaisen huoltopiha -investoinnin enimmäiskustannuksiksi 34,0 milj. euroa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTTAMINEN JA TAKAUSSITOUMUKSEN ANTAMINEN UUDISRAKENNUKSEN RAKENTAMISTA VARTEN OTETTAVASTA YHTIÖN LAINASTA KIINTEISTÖ OY HYVINKÄÄN SAIRAALANMÄKI NIMISELLE YHTIÖLLE

141/10/03/02/01/2013

VALT § 28

Taustaa

Hallitus hyväksyi 21.11.2011 § 176 Hyvinkään sairaalan yleissuunnitelman, jossa esitettiin arviot sairaalan toiminnallisesta kehityksestä ja peruskorjausten sekä lisärakentamisen tarpeista vuoteen 2022 asti. Hyvinkään sairaala vastaa valtaosasta alueensa kuntien noin 186 000 asukkaan erikoissairaanhoidon palveluista. Sairaanhoitoalueen väestön ennustetaan kasvavan vuoden 2013 lopun tilanteesta vuoteen 2025 mennessä lähes 20 000 asukkaalla (10 %). Väestö kasvaa kaikissa ikäryhmissä, mutta yli 75-vuotiaiden määrä lähes kaksinkertaistuu.

HUS ja Hyvinkään kaupunki omistavat yhdessä Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki -nimisen osakeyhtiön, jossa Hyvinkään kaupungilla on osake-enemmistö. HUS:n omistusosuus on 27,84 %. Yhtiö omistaa Hyvinkään sairaalan yhteydessä olevan sairaalarakennuksen, jossa HUS:lla on 1,5 kerrosta, yksi vuodeosasto ja HUS:n tuottaman alueellisen yleislääketieteen päivystyksen tilat. 2,5 kerrosta on Hyvinkään kaupungin vuodeosastokäytössä ja yhden kerroksen verran tiloja on yhteiskäytössä. Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, jossa osakkaat hallitsevat osakeomistuksensa mukaisia tiloja.

Hyvinkään kaupunki on päättänyt strategisista linjoista, joiden seurauksena kaupungin omia terveyspalveluja, mm. kaikki vuodeosastotoiminta, halutaan keskittää Hyvinkään sairaalan läheisyyteen.

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen toimesta tehdyssä, vuonna 2013 valmistuneessa yhteisrakentamisen hankeselvityksessä päädyttiin esittämään, että kiinteistöosakeyhtiö rakennuttaa Hyvinkään sairaalan yhteyteen uudisrakennuksen, johon tulee tilat HUS:n aikuisten akuuttivuodeosastolle ja lasten somatiikan yksikölle, yleissairaalapsykiatrialle, Hyvinkään nuorisopsykiatrialle, Nurmijärven mielialahäiriöpoliklinikalle ja Hyvinkään päiväosastolle. Hyvinkään kaupungin käyttöön tulee terveyskeskussairaalan 8 osastoa, kuntoutuspalvelut ja erityistyöntekijöiden tiloja, psykososiaalinen yksikkö (A-klinikka, psykiatrian yksikkö), tehostetun kotihoidon toimistotiloja sekä kotiutusyksikkö.

HUS:n ja Hyvinkään yhteishankkeen tavoitteena on, että perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista tehdään ehyt palvelukokonaisuus, jossa potilaan diagnosointi, sairaudet ja kuntoutus hoidetaan mahdollisimman hyvin hyödyntäen yhteistyötä ja uudenlaisia palvelumuotoja. Yhteisten tilojen käytössä, tukipalveluissa ja teknisissä palveluissa haetaan mahdollisimman laajaa yhteistyötä ja suuria synergiaetuja.

Rakennusinvestointi on tärkeä paitsi terveyspalveluiden kysynnän kasvun vuoksi myös HUS:n Hyvinkään sairaalarakennuksen peruskorjaustarpeen takia. Kiireellisen peruskorjauksen tarpeessa olevat Hyvinkään sairaalan vuodeosastot 3 ja 4 ovat vuodelta 1975. Näiltä suurosastoilta menetetään peruskorjauksessa noin 50 sairaansijaa, kun 2-4 hengen huoneet korjataan pääosin yhden hengen huoneiksi. Myös sairaalan avohoidon tilat ovat riittämättömät ja hajallaan; kirurgian poliklinikka toimii pääosin väliaikaisessa parakissa.

Hyvinkään sairaalan päiväsairaalan paikkatarpeen on arvioitu kasvavan merkittävästi. 1980-luvun alussa valmistuneet somaattisten lastentoimintojen osasto- ja poliklinikkatilat ovat nykytarpeisiin soveltumattomat ja on järkevää rakentaa kokonaan uusi lastenyksikkö ja sen yhteyteen lasten päivystys. Vapautuvat lastenyksikön tilat soveltuvat vähäisin muutoksin aikuisten poliklinikka- ja päiväsairaalatoimintaan.

Hallitus hyväksyi 11.3.2013 § 37 HUS:n ja Hyvinkään kaupungin välisen aiesopimuksen toimitilajärjestelyistä ja yhteistyöstä Hyvinkään sairaala-alueella. Aiesopimuksessa uudisrakennuksen kustannusarvioksi esitettiin 61 milj. euroa.

Aiesopimuksen hyväksymisen jälkeen hankkeesta laadittiin 16.10.2014 päivätty hankesuunnitelma, jossa määritellään rakennettavat tilat, hankkeen täsmällinen laajuus, tekniset ominaisuudet ja kustannukset. Rakennuksen bruttoala on hankesuunnitelman mukaan 22.094,5 brm2. Kustannusarvio on 63 900 000 euroa, josta uudisrakennuksen osuus on
59 350 000 euroa ja yhdystunnelin korjaustyön, tietojärjestelmien ja maantasopysäköinnin muutoksen osuus yhteensä 4 550 000 euroa. Aiesopimukseen verrattuna tietojärjestelmät ja -tekniikka sekä pysäköintilaitos ja niistä aiheutuvat kustannukset sisältyvät hankesuunnitelmaan. Koko kustannusarviosta laskettu neliöhinta on 2 892 euroa/brm2.

Uudisrakennuksen tilaohjelman yhteensä 10 108 hyötyneliöstä HUS:n tilat ovat 4 067 hym2. HUS:n käyttöön rakennetaan aikuisten 30 sairaansijan vuodeosasto (infektio-osasto), lasten vuodeosasto, lasten poliklinikka ja lasten päivystys sekä tilat yleissairaalapsykiatrialle, nuorisopsykiatrian poliklinikalle, mielialahäiriöpoliklinikalle ja päiväosastolle. Hyvinkään kaupunki keskittää rakennukseen kaikki terveyskeskusvuodeosastonsa, kuntoutuspalvelut, psykososiaalisen yksikön sekä tehostetun kotihoidon toimitiloja.

Hanke lisää Hyvinkään sairaanhoitoalueen toimitilakustannuksia noin 1,8 milj. eurolla vuodessa. Uudisrakennuksen valmistuttua HUS vuokraa Hyvinkään kaupungilta vapaaksi jäävät vuodeosastot ja niiden vuokra on aiesopimuksen mukaisesti noin 0,9 milj. euroa vuodessa. Yhdessä ne merkitsevät noin 2,7 milj. euron kertanousua toimitilakustannuksiin vuosina 2018 - 2019.

Hyvinkään sairaalan muiden kuin tilakustannusten muutos on uudisrakennuksen käyttöönoton jälkeen arvioitu hankesuunnitelmassa noin 4,5 milj. euroksi vuodessa. Tästä henkilöstömenojen osuus on 2,1 milj. ja muiden toimintakulujen osuus 2,4 milj. euroa.

Tavoitteena on parantaa ja tehostaa toimintoja mm. lisäämällä päiväaikaisten palvelujen osuutta merkittävästi, vähentämällä infektioiden vuoksi pitkittyneitä hoitoaikoja, nostamalla henkilötyön tuottavuutta kohdentamalla työpanos uudella tavalla, nostamalla tilatehokkuutta yhteiskäyttöisten tilojen avulla ja järjestämällä kaikki keskeiset tukipalvelut yhteistoimintana kaupungin kanssa. Henkilöstölisäyksiä suunnitellaan vain aikuisten infektio-osastoa varten, vaikka erikoissairaanhoidon potilasmääriin ennakoidaan merkittävää kasvua.

Uudisrakennus on tärkeä osa Hyvinkään Sairaalanmäen kokonaiskehittämistä. Kun uudisrakennus on valmis päästään Hyvinkään sairaalan isot akuuttivuodeosastot peruskorjaamaan nykyvaateiden mukaisiksi. Uudisrakennuksen valmistuttua erikoissairaanhoito saa vuonna 2001 valmistuneen terveyskeskussairaalan kaksi vuodeosastoa korvaamaan poistuvia sairaansijoja ja väistötiloiksi remontin ajaksi. Tarkoituksenmukaiset tilat myös vähentävät nykyistä tilatarvetta. Esimerkiksi mielialahäiriöpoliklinikan, päiväosaston ja yleissairaalapsykiatrian yhteinen tilatarve pienenee noin 500 m2 nykyiseen verrattuna.

HUS:n strategiasta on lähivuosien painopistealueiksi valittu vaikuttavuus ja asiakaslähtöisyys, kilpailukyky ja yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa. Sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena on erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon raja-aitojen madaltaminen. Uudisrakennuksen toimintamallien kehittämisessä on sitouduttu kaiken päällekkäisyyden purkamiseen sekä lääketieteellisissä ja tukipalveluissa. Hoitotyössä asiantuntijat liikkuvat, ei potilas. Jatkossa Hyvinkään sairaanhoitoalueella potilasta ei siirretä kesken akuuttihoidon organisaatiosta toiseen, vaan potilas siirtyy akuuttihoidosta ja elektiivisestä hoidosta kuntoutumaan suoraan kotiin, "toipumiskuntoutukseen" kotiterveyskeskukseen tai vaativaan laitoskuntoutukseen alueen kuntoutussairaalaan Kiljavalle.

Tavoitteena on, että yhdessä perusterveydenhuollon kanssa hiottu palveluprosessi kotoa kotiin tuo sekä taloudellista että asiakaskilpailukykyä.

Toiminnallisten tavoitteiden toimeenpanotapoja ja aikatauluja säätelee tilahankkeen lisäksi yhteisen potilastietojärjestelmän käyttöön saaminen (Apotti).

Hyvinkään sairaala on järjestänyt vuodesta 1997 alkaen alueen kuntien terveyskeskusyöpäivystyksen sairaalan toimintana mallilla, jolla uusi päivystysasetus sen edellyttää järjestettävän. Hyvinkään kaupungin terveyskeskuspäivystyksen sairaala on järjestänyt vuodesta 2007 alkaen kokonaan. Muiden kuntien terveyskeskuspäivystyksen aukioloa on asteittain supistettu ja päivystysasetuksen myötä kunnista on esitetty toiveita päivystyksen nopeasta lisäkeskittämisestä. Vaikka päivystysaluetta on kertaalleen laajennettu, tilat nykyisellään eivät riitä ottamaan vastaan terveyskeskuspäivystyksen lisäkeskittämistä. Yhteisrakentamishankkeen osana remontoidaan terveyskeskussairaalan 1-kerrokseen eriytetty lasten päivystys, jollaista myös päivystysasetus edellyttää.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon palveluja sijoitetaan uudisrakennuksessa potilaslähtöisesti toimintoja järkeistäen. Esimerkiksi molempien osapuolten päihde- ja mielenterveyspalvelut on keskitetty toiseen kerrokseen ja infektiopotilaiden palvelut viidenteen kerrokseen. Suunnittelussa on haettu taloudellisesti kestäviä yhteisiä ratkaisuja, helposti muunneltavia tiloja sekä korkeaa tilatehokkuutta.

Kiinteistöyhtiön ylimääräisessä yhtiökokouksessa 26.11.2014 päätettiin pääomittaa Kiinteistöyhtiötä maksullisella osakeannilla 3.000.000 eurolla, josta annista Kaupunki maksaa 61,71 % ja HUS 38,29 %. Osakeannissa kumpikin Osakas merkitsi Hankesuunnitelmassa kyseiselle osakkaalle allokoitujen tilojen hallintaan oikeuttavat osakkeet.

Osakassopimus, muut sopimukset ja yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Syys-marraskuun aikana on yhtiön osakkaiden yhteistyönä valmisteltu monitahoinen ja laaja sopimuspaketti.

Oheismateriaalina 1 on luonnos osakassopimukseksi ilman sen liitteitä.

Osakassopimuksella taataan molempien osapuolten tasavertainen kohtelu ja toiminnan läpinäkyvyyden edellyttämät reunaehdot huolimatta omistusosuuksien jakautumisesta.

Yhtiön hallitukseen kuuluu viisi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hyvinkää nimeää kolme jäsentä ja HUS kaksi jäsentä. Yhtiön hallituksen puheenjohtajana toimii Hyvinkään nimeämä hallituksen jäsen. Ainakin tässä vaiheessa Yhtiön toimitusjohtajana toimii ulkopuolinen isännöitsijä.

Osakassopimuksen hyväksymisellä sopijapuolet sitoutuvat Uudisrakentamishankkeeseen ja sen loppuun saattamiseen. Mikäli urakkatarjousten perusteella tai muusta syystä voidaan arvioida, että kokonaiskustannusten ylityksen riski on olemassa, niin Sopijapuolet sitoutuvat yhteisesti neuvoteltavalla tavalla karsimaan kustannuksia tai ratkaisemaan tilanteen muulla tavalla siten, ettei hankkeen loppuun saattaminen vaarannu. Tarvittaessa asia viedään hyvissä ajoin sopijapuolten päättävien toimielinten käsittelyyn.

Uudisrakentamishanke toteutetaan Kiinteistöyhtiön toimesta ja taseeseen. Hanketta rahoitetaan omistusosuuksien mukaisessa suhteessa eli 61,71 % (Kaupunki) ja 38,29 % (HUS). Rahoitus tapahtuu maksamalla Uudisrakennuksen hallintaan oikeuttavien osakkeiden merkintähintana yhteensä 3.000.000 euroa, joka jakaantuu siten, että HUS:n osuus on 1.148.700 euroa ja Kaupungin osuus 1.851.300 euroa sekä siten, että Osakkaat sitoutuvat takaamaan Kiinteistöyhtiön enintään 62.000.000 euron määräisen lainan. Samalla tavoin rahoitetaan mahdolliset Hankesuunnitelman mukaisessa rakentamisessa tapahtuneiden virheiden korjauskulut, joita ei saada veloitettua virheen aiheuttaneelta taholta. Osakkailla ei ole muita velvoitteita rahoittaa Uudisrakentamishanketta. Osakeannin jälkeen yhtiön uusi osakepääoma on 3 090 683,92 euroa.

Uudisrakentamishankkeen yhteydessä toteutetaan kaksitasoinen pysäköintilaitos, johon voidaan sijoittaa noin 300 autopaikkaa. Laitoksen toteuttamisesta vastaa Kiinteistöyhtiö. Kiinteistöyhtiö vuokraa HUS:lta pysäköintilaitoksen tarvitseman maa-alueen.

Mikäli Hankesuunnitelmaa yhteisestä sopimuksesta muutetaan siten, että muutos nostaa toisen Osakkaan hallintaan tulevien tilojen kustannuksia, sovitaan samalla, miten muutoksesta aiheutuvat kustannukset tasataan. Samoin menetellään, mikäli hyväksytystä Hankesuunnitelmasta poiketen Uudisrakennusta suunnitellaan siten, että jommankumman Osakkaan hallitsemien tilojen käyttötarkoitus muuttuu ja mikäli muutos vaikuttaa rakennuskustannuksia nostavasti. Tilojen rakennuskustannusten mahdollista alentumista ei huomioida siten, että osakelukumääriä muutettaisiin.

Osakkaat kilpailuttavat yhdessä yhtiön tarvitseman lainan keväällä 2015. Jo nyt olisi kuitenkin saatava molempien organisaatioiden valtuustojen sitoumus takauksen antamisesta, vaikka takauksen antamaisesta tehdäänkin myöhemmin sen jälkeen kun on tiedossa lainaehdot varsinainen takauspäätös, HUS:n valtuustossa kesäkuussa 2015.

Osakassopimuksen lisäksi hankkeeseen liittyy kolme maanvuokrasopimusta, tilavuokrasopimus ja toiminnallinen sopimus. Lisäksi KOY Hyvinkään sairaalanmäen yhtiöjärjestykseen muutetaan siten, että siihen lisätään uudisrakennusta vastaava uusi osakesarja, josta Hyvinkään kaupunki ja HUS merkitsevät hallintaansa tulevia tiloja vastaavat osakkeet.

Hyvinkään konserni- ja tukipalvelujaosto käsitteli asiaa 1.12.2014 ja kaupunginhallituksessa asiaa on tarkoitus käsitellä 15.12.2014 ja kaupunginvaltuustossa tammi-helmikuussa 2015.

HUS:n osakemerkintä 1.148.700 euroa voidaan toteuttaa vuosien 2014 - 17 investointiohjelman puitteissa vuonna 2014. Näin ollen HUS:n tulisi voida tehdä osakemerkintä vuoden 2014 aikana.

Osakeyhtiölain 9 luvun 7 §:n maksullista antia koskeva päätös on ilmoitettava kaupparekisteriin yhden kuukauden kuluessa antipäätöksen tekemisestä. Tämän määräajan laiminlyönti ei kuitenkaan aiheuta osakeannin raukeamista eikä vaikuta mitenkään osakeannin merkintä- ja maksuaikaan.

Osakeannissa annettavat uudet osakkeet voidaan puolestaan ilmoittaa rekisteröitäväksi vasta sen jälkeen, kun ne on merkitty ja maksettu, minkä tulee tapahtua OYL 9 luvun 14 §:n mukaan viimeistään viiden vuoden kuluessa osakeantipäätöksestä. Tämän määräajan laiminlyönti aiheuttaa osakeannin raukeamisen.

Hyvinkään Sairaalanmäen suunnatusta annista osakemerkintä ja maksu voivat osakkaiden kesken tapahtua eri aikaan. HUS merkitsee osakkeet vuoden 2014 puolella ja laittaa maksun sen jälkeen, kun Hyvinkää on merkinnyt osakkeensa.

Päätöksenteko

Konsernijaosto käsitteli asiaa 13.3.2014 kokouksessaan. Konsernijaosto toteaa, että

1. Hyvinkään sairaalan yleissuunnitelma on vuodelta 2011;
2. HUS:n hallitus on 11.3.2013 hyväksynyt hanketta koskevan aiesopimuksen. HUS ja Hyvinkään kaupunki allekirjoittivat 30.5.2013 aiesopimuksen. Sopimuksen toisen osapuolen on aina voitava luottaa HUSiin luotettavana sopimusosapuolena;
3. HUS:n strategiasta on vuoden 2015 kolmeksi painopistealueeksi tarkoitus valita 1.vaikuttavuus ja asiakaslähtöisyys, 2. kilpailukyky ja 3. yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa. Sote-uudistuksen yhtenä keskeisimpänä tavoitteena on erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon raja-aitojen madaltaminen. Hyvinkään kaupungin ja HUS:n yhteisrakentamishanke pyrkii kaikkien kolmen painopistealueen edistämiseen. Kysymyksessä on erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon uusi toimintatapa;
4. Hanke ei sisälly HUS:n investointisuunnitelmaan muutoin kuin osakepääoman merkitsemisen osalta. Hankkeen kustannukset katetaan sisäisillä vuokrilla, jotka puolestaan sisältyvät Hyvinkään sairaalan palveluiden hintoihin; ja
5. Hyvinkään sairaala on rakennettu 1975. Hanke on tärkeä myös Hyvinkään sairaalarakennuksen peruskorjauksen takia, joka on tehtävä kaikissa olosuhteissa.

Mikäli HUS:n valtuusto hyväksyy päätösesityksen, HUS:n hallituksen tehtävänä olisi hyväksyä uusi yhtiöjärjestys ja osakassopimus sekä vuokrasopimukset ja toiminnallinen sopimus.

Hallitus päätti kokouksessaan 17.11.2014 § 158 hyväksyä hankesuunnitelman hankkeen toteutuksesta HUS:n käyttöön tulevien tilojen osalta sitovana suunnitelmana ja esittää valtuustolle osakkeiden merkitsemistä ja maksamista sekä takaussitoumuksen antamista päätösesityksen mukaisesti.

Hallitus

Valtuusto päättää, että HUS

- merkitsee ja maksaa Kiinteistöosakeyhtiö Hyvinkään Sairaalamäen omistajilleen suunnatusta 3 milj. euron suuruisesta osakeannista 1.148.700 euroa; ja sitoutuu takaamaan omistusosuuttaan vastaan määrän (38,29 %) Kiinteistöyhtiön Uudisrakentamishanketta varten tarvitsemasta enintään 62.000.000 euron määräisestä lainasta.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

OMAVELKAISEN TAKAUKSEN MYÖNTÄMINEN HYVINKÄÄN RAVITSEMISPALVELUT OY:N LAINALLE

288/00/04/00/2014
VALT § 29

Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy on Hyvinkään kaupungin (60 %) sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (40 %) vuonna 2013 perustama sidosyksikköasemassa oleva ravitsemispalveluita tuottava yhtiö. Yhtiö tuottaa ravitsemispalveluja ja toimialaan liittyviä asiantuntijapalveluita pääasiassa omistajiensa tarpeisiin. Yhtiön asiakkaita ovat Hyvinkään kaupungin koulut ja päiväkodit, kaupungin ja HUS-kuntayhtymän Hyvinkäällä hoidettavat potilaat sekä kaupungin ja kuntayhtymän henkilökunta. Yhtiö aloittaa laaja-alaisen tuotantotoimintansa HUS-kuntayhtymältä vuokratuissa ja kuntayhtymän peruskorjaamissa tiloissa Hyvinkään sairaalan alueella.

Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy on pyytänyt HUS-kuntayhtymältä 40 %:n osuudella omavelkaista takausta laiteinvestointia koskevan 1,2 milj. euron lainan vakuudeksi. Yhteiskeittiön laitteet ovat sisältyneet Ravioli liikelaitoksen laiteinvestointeihin vuosina 2010 - 2014. Osakassopimuksen mukaisesti yhtiö lunastaa laitteet niiden kirjanpitoarvolla 1.2.2015, joka on arviolta 1,75 milj. euroa. Laina on tarkoitus nostaa 1.2.2015. Yhtiöllä ei ole asettaa vastavakuutta takaukselle.

Hyvinkään kaupunki on yhteistyössä Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n kanssa pyytänyt tarjoukset rahalaitoksilta 1,2 milj. euron lainasta, jolla rahoitetaan laiteinvestointia. Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n hallitus päätti 10.11.2014 kokouksessaan 1,2 milj. euron lainan nostamisesta Kuntarahoitus Oyj:ltä seuraavin ehdoin: laina-aika 10 vuotta, tasalyhennykset alkaa vuoden kuluttua lainan nostosta ja korko Euribor 6 kk lisättynä kiinteällä marginaalilla 0,80 % p.a. Kuntarahoituksen luoton vakuutena ovat omistajien omavelkaiset takaukset omistusosuuksiensa mukaisessa suhteessa. Valtuuston takauspäätöksen tulee olla lainvoimainen ennen luoton nostoa.

Kuntayhtymän valtuusto päätti kokouksessaan 17.10.2012 (§ 28) rahoitustoimintojen periaatteista. Periaatteiden mukaisesti kuntayhtymä voi myöntää tapauskohtaisesti takauksen tytär-, yhteis- ja osakkuusyhteisön pankki- tai rahoituslaitoslainoille. Yhtiön toiminta kuuluu kuntayhtymän toimialaan eikä yhtiön toiminta vääristä kilpailua toiminta-alueellaan. Vastaavan kokoluokan toimijaa ei toiminta-alueella ole.

Hallitus

Valtuusto päättää

- että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä antaa omavelkaisen takauksen omistusosuuttaan vastaavalle määrälle (40,0 %) Kuntarahoitus Oyj:n myöntämälle enintään 1,2 milj. euron lainalle, enintään 10 vuoden laina-ajalle Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n laiteinvestointia koskevan lainan vakuudeksi edellyttäen, että toinen pääomistaja Hyvinkään kaupunki tekee saman sisältöisen päätöksen omistusosuuttaan (60,0 %) vastaavasta omavelkaisesta takauksesta.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän kohdan osalta kokouksessa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

EUROOPAN INVESTOINTIPANKIN LAINASOPIMUKSEN HYVÄKSYMINEN

629/02/02/2013

VALT § 30

HUS-kuntayhtymä on pyytänyt Euroopan Investointipankkia rahoittamaan kuntayhtymän vuosien 2014-2017 investointiohjelmaa 200 miljoonan euron osuudella. Euroopan Investointipankki on hyväksynyt rahoituksen. Euroopan Investointipankin rahoittama investointiohjelma koostuu kuntayhtymän yhteensä noin 281 miljoonan euron rakennusinvestoinneista ja noin 151 miljoonan euron tutkimus- ja hoitolaiteinvestoinneista. Investoinnit, joita Euroopan Investointipankki rahoittaa, sisältyvät valtuuston hyväksymiin investointisuunnitelmiin.

Euroopan Investointipankin asiantuntijat vierailivat toukokuussa 2014 Meilahden sairaala-alueella ja tutustuivat tarkemmin kuntayhtymän toimintaan, investointiohjelmaan ja investointikohteisiin. Euroopan Investointipankki on aikaisemmin rahoittanut kuntayhtymän vuosien 2003-2006 investointiohjelmaa 170 miljoonalla eurolla ja 2010-2013 investointiohjelmaa 70 milj. eurolla.

Neuvotellun sopimuksen mukaan ensimmäinen 100 miljoonan euron rahoitusosuus on nostettavissa enintään viidessä nostoerässä, jossa yhden nostoerän määrä on vähintään 20 miljoonaa euroa. Rahoitus on nostettavissa 48 kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoituspäivästä. Laina-aika on enintään 20 vuotta. Laina on vakuudeton. Lainaa voidaan nostaa joko vaihtuvakorkoisena tai kiinteäkorkoisena. Pankille toimitetaan vuosittain raportti investointiohjelman etenemisestä ja toteutumisesta vuoteen 2017 asti, jonka jälkeen pankille annetaan loppuraportti 30.6.2018 mennessä. Jos merkittävä määrä pankin rahoittamaa omaisuutta aiotaan luovuttaa pois, siitä on saatava pankin suostumus etukäteen. Neuvoteltuun uuteen sopimukseen on lisätty rahanpesuun, harmaaseen talouteen ja muihin rikollisiin toimiin liittyviä valvonta- ja raportointivelvollisuuksia, jotka tullaan lisäämään myös kuntayhtymän ja HUS-Kiinteistöt Oy:n hankintasopimuksiin rahoitussopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

Muuten sopimuksen ehdot noudattavat olennaisilta kohdiltaan Euroopan Investointipankin kanssa aikaisemmin tehtyjä sopimuksia. Sopimus Euroopan Investointipankin kanssa on tarkoitus allekirjoittaa joulukuussa 2014. Sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä lainaa ei vielä nosteta.

Kun rahoitustarve tulee ajankohtaiseksi, kuntayhtymä arvioi muut rahoituslähteet ja niiden ehdot suhteessa Euroopan Investointipankin tarjoamaan rahoitukseen. Kuntayhtymä voi ottaa rahoitusta muultakin rahoittajalta, mikäli sen tarjoamat ehdot ovat kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin Euroopan Investointipankin rahoitus.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. valtuuttaa kuntayhtymän toimitusjohtajan ja talousjohtajan yhdessä hyväksymään ja allekirjoittamaan Euroopan Investointipankin ja HUS-kuntayhtymän väliset yhteensä 200 miljoonan euron rahoitussopimukset yhdessä tai useammassa erässä vuosien 2014-2017 investointiohjelman rahoittamiseksi. Lainan nostot tehdään talousarvion hyväksymisen ja täytäntöönpanon yhteydessä määriteltävien vuosittaisten lainannostovaltuuksien puitteissa.
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

ESITYS TIETOHALLINTO- JA APUVÄLINEKESKUS -TASEYKSIKÖIDEN LAKKAUTTAMISESTA

264/02/02/00/01/2013

VALT § 31

Tietohallinto- ja Apuvälinekeskus -taseyksiköt esitetään lakkautettaviksi 1.1.2015 alkaen. Tietohallinto-taseyksiköstä esitetään muodostettavan tulosalue ja hallituksen aiemmin tekemän päätöksen mukaisesti Apuvälinekeskus-taseyksikön toiminta yhdistetään osaksi Hyks-sairaanhoitoalueen HYKS Sisätaudit ja kuntoutus tulosyksikköä 1.1.2015. Koska Tietohallinnon taseyksikkö tuottaa palveluita valtaosin HUS-kuntayhtymän sisäisille yksiköille, taseyksikkö organisatorisena muotona on osoittautunut epätarkoituksenmukaiseksi. Tietojärjestelmäinvestoinneista aiheutuvat poistot kohdistuvat myös jatkossa Tietohallinto tulosalueelle ja ne sisältyvät tietohallinnon palveluhintoihin. Hallinnollinen muutos taseyksiköstä tulosalueeksi ei muuta Tietohallinnon organisatorista asemaa eikä sillä ole vaikutusta yksikön johtamiseen eikä sisäiseen organisoitumiseen. Tietojärjestelmät tukevat sairaanhoidollista palvelutuotantoa ja niiden nivominen tiiviiksi osaksi toiminnan kokonaissuunnittelua on tärkeää tulevien sote-uudistusten ja potilastietojärjestelmän kehittämistyön (Apotti-hanke) myötä. Esitetyn muutoksen jälkeen kuntayhtymälle ei jää yhtään taseyksikköä.

Purettavien yksiköiden tase esitetään yhdisteltäväksi emon taseeseen rivi riviltä sisäiset erät eliminoiden. Apuvälinekeskus taseyksiköllä ollut 750.000,00 laina peruutetaan ja vuodelta 2014 kertyneet korot veloitetaan. Tietohallinto taseyksikön peruspääoma 43 916 621,83 euroa esitetään purettavaksi.

Hallitus

Valtuusto päättää lakkauttaa Tietohallinnon ja Apuvälinekeskuksen taseyksiköt 1.1.2015 alkaen.

- purettavien yksiköiden osalta 31.12.2014 tase yhdistellään emon (kanta HUS) taseeseen erä erältä
- Apuvälinekeskuksella ollut 750 000,00 euron laina peruutetaan ja vuodelle 2014 kohdistuvat korot peritään
- Tietohallinto taseyksikön 43 916 621,83 euron peruspääoma puretaan.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

ESITYS VUODEN 2015 TALOUSARVIOKSI JA TALOUSSUUNNITELMAKSI 2015 - 2017

238/02/02/00/01/2014

VALT § 32

Yleistä

Talousarvion 2015 ja taloussuunnitelman 2015 - 2017 pohjana on voimassaoleva strategia. Vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä tehtävillä linjauksilla ja valinnoilla pyritään strategian mukaisesti pysyviin toimintatavallisiin ja rakenteellisiin, tuottavuutta parantaviin ja kustannusten kasvua hillitseviin ratkaisuihin. Talousarviossa määritellään kuntayhtymän taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan sairaaloiden toimintakapasiteetin määrää, laatua ja sijaintia.

Taloussuunnitelma laaditaan HUS-kuntayhtymässä kolmeksi vuodeksi. Investointien osalta taloussuunnittelukausi on muista osa-alueista poiketen neljä vuotta 2015 - 2018. Valtuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2015 HUS-kuntayhtymätasolla. Lisäksi valtuusto vahvistaa liikelaitosten tavoitteet sekä tytäryhtiöiden tavoitteet. Hallitus puolestaan vahvistaa joulukuussa sairaanhoitoalueiden sekä muiden tulosalueiden (Tietohallinto, Yhtymähallinto, Työterveys, Tilakeskus ja Ulkoinen tarkastus) käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksyttyä talousarvion.
Edellä esitetyn johdosta valtuustossa hyväksyttävään talousarvioasiakirjaan on sisällytetty lisäinformaationa tulosalueista ainoastaan hyvin tiiviisti esitetyt tunnusluvut.

Taloussuunnittelukaudella vuosisuunnittuprosessia jatkokehitetään pitkäjänteisesti nykyistä enemmän toiminnan sisällöllisen suunnittelun suuntaan. Ts. suunnitellaan asioita, joilla on vaikutusta lopputulokseen eikä ainoastaan euromääräistä lopputulosta. Siten suunnitteluprosessin läpinäkyvyys lisääntyy ja toiminnan syy-seuraussuhteet tulevat paremmin esille. Muutos edellyttää esimiesten osallistamista ja sitouttamista aikaisempaa enemmän toiminnan suunnitteluun. Vuoden 2015 osalta sisällöllisen suunnittelun kehityksen painopiste oli työpanoksen ja henkilöstökulujen suunnittelun saumattomassa yhdistämisessä siten, että talousarvioon sisältyvää palvelutuotantoa varten tarvittava työpanos ja henkilöstökulujen yhteismäärä ovat keskenään yhteismitalliset.

Talousarvioesityksen ja taloussuunnitelman valmistelussa on lähtökohtana ollut strategian mukaisesti tuottavuuden parantaminen vuonna 2015 1,5 %:lla ja vuosina 2016 - 2017 vähintään yhdellä prosentilla. Parantuva tuottavuus ja onnistunut kustannusten hallinta mahdollistavat kilpailukykyisen ja kustannukset kattavan hinnoittelun.

Tuottavuuden parantamistavoitteella edistetään HUS:n strategian mukaisesti toiminnan jatkuvaa parantamista. Tavoitteena on pystyä samoilla resursseilla tuottamaan aikaisempaa enemmän tai vastaavasti pienemmillä resursseilla toteuttamaan nykyinen tuotanto. Tuottavuuden parantaminen

edellyttää määrätietoista ja pitkäjänteistä toimintatapojen ja prosessien kehittämistä mahdollinen hukka eliminoiden sekä rakenteellisia ratkaisuja (esim. toimintojen keskittämisiä HUS-tasoisesti sekä sairaaloiden välisen työnjaon edelleen kehittämistä). Tuottavuutta parannetaan keinoilla, jotka edistävät kokonaistason optimointia. Toiminnan tehostaminen ja tuottavuuden parantaminen on kiinteä osa normaalia päivittäistä toimintaa.

Tuottavuuden parantamisella tavoitellaan sitä, että tuotos kasvaa kustannuksia enemmän. Tuottavuuden parantaminen edellyttää toiminnan ja prosessien jatkuvaa parantamista. Keskeisiä kohteita tuottavuuden parantamisessa HUS:ssa ovat;

1. Prosessien ja hoitoketjujen sujuvuuden parantaminen
2. Henkilötyön tuottavuuden lisäys mm. oikeilla henkilömitoituksilla, joustavilla työajoilla, osaamisesta ja innostuksesta huolehtimalla, kannustimien käytöllä ja tuottavuuslisästä palkitsemisella
3. Kapasiteetin (tilat ja laitteet) käytön tehostaminen
4. Päällekkäisyyksien poistaminen, toimintojen tarkoituksenmukainen keskittäminen ja mittakaavaedut
5. Uudet toimintatavat ja innovaatiot

Tuottavuuden parantamiseen tähtäävien tavoitteiden rinnalla monilla tuottavuutta parantavilla toimenpiteillä on vaikutusta myös hoidon laatuun ja vaikuttavuuteen.

Talousarvioesityksen 2015 vertailupohjana käytetty vuoden 2014 ennuste ("7+5") on laadittu syyskuussa. Kaikessa talousarviomateriaalissa käytetään johdonmukaisesti sekä kuntayhtymätasolla että yksikkötasolla syyskuussa laadittua 2014 vuosiennustetta. Talousarviomateriaalissa esitetty vuoden 2014 ennuste ei sisällä mahdollista potilasvakuutuksen kumulatiivisten varausten kasvua asian keskeneräisyydestä johtuen. Potilasvakuutuskeskuksen hallitus käsittelee asiaa 26.11.2014.

Kuntalain talousarviota koskevat säädökset

<u>Kuntalain 65 §:n mukaan</u>

- Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.
- Kunnan/kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.
- Vuoden 2015 alusta on tarkoitus tulla voimaan kuntalain kokonaisuudistus. Esityksen mukaan alijäämän kattamisvelvollisuus ja kriisikuntamenettely ulotettaisiin myös kuntayhtymiin. Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Kuntayhtymätasoinen toiminnan ja talouden tavoiteasetanta; strategiset painopisteet ja avaintavoitteet sekä päivittäistoiminnan operatiiviset tavoitteet vuonna 2015

Talousarvion 2015 ja taloussuunnitelman 2015-2017 kuntayhtymätasoinen tavoiteasetanta ja toiminnalliset tavoitteet perustuvat valtuuston 19.10.2011 hyväksymään strategiaan vuosille 2012-2016. Strategiaa toteutetaan vuosisuunnitelmien ja talousarvion kautta. Tavoiteasetannassa ja toiminnallisissa tavoitteissa huomioidaan jäsenkuntien taloustilanne. Toiminnan pitkäjänteisiä kehittämisohjelmia toteutetaan kaikilla sairaanhoitoalueilla ja tukipalveluissa yhteistyössä jäsenkuntien kanssa.

Valtuustossa hyväksyttävään talousarvioon sisällytetään strategiasta johdetut painopisteet ja avaintavoitteet sekä päivittäistoiminnan tavoitteet vuosille 2015 - 2016 sekä niiden mittarit ja tavoitearvot. Vuoden 2015 talousarviossa tavoiteasetantaa selkiinnytetään aikaisemmasta siten, että vuosittaisessa tavoiteasetannassa erotetaan pidemmän aikavälin strategiset tavoitteet ja päivittäistoiminnan operatiiviset tavoitteet selkeästi toisistaan. Lisäksi strategisten painopisteiden lukumäärää vähennetään ja siten toiminnan kehittämistä fokusoidaan aiempaa tehokkaammin valittujen tärkeiden avaintavoitteiden toteuttamiseen.

Vuosien 2015 - 2016 strategisten painopisteiden ja avaintavoitteiden valintaperusteena on terveydenhuollon toimintaympäristössä jo tapahtuneet tai ennakoidut muutokset sekä niiden aiheuttamat muutosvaateet HUS:n toiminnalle. Myös toimintaympäristön muutosten tehokas hyödyntäminen ja tuleviin sote-muutoksiin valmistautuminen on ollut painopisteiden ja avaintavoitteiden valintaperusteena.

Lupaus potilaalle: Annamme laadukasta, turvallista ja vaikuttavaa hoitoa

Lupaus omistajille: Toimimme tehokkaasti ja tuottavasti

Vuosien 2015 - 2016 strategisiksi painopisteiksi ja avaintavoitteiksi valitaan seuraavat:

* Vaikuttavuus ja asiakaslähtöisyys / asiakaskokemus

* Kilpailukyky

* Perusterveydenhuollon (PTH) yhteistyö

Päivittäistoiminnan operatiivisia tavoitteita asetetaan seuraaville osa-alueille; laatu, potilasturvallisuus, palvelujen saatavuus, opetus ja tutkimus, henkilöstö, talous sekä potilas- ja asiakastyytyväisyys. Sekä strategisten avaintavoitteiden että päivittäistoiminnan operatiivisten tavoitteiden toteuttamisen avulla on tavoitteena aikaansaada pysyviä toiminnan laatua ja tuottavuutta parantavia sekä kustannusten kasvua hillitseviä toimintamalleja.

Alla olevassa kuvassa on esitetty vuoden 2015 tavoiteasetannan kokonaisuus. Erillisiä tavoitteita on yhteensä 20; 4 strategista avaintavoitetta ja 16 päivittäistoiminnan operatiivista tavoitetta.

Strategiset avaintavoitteet ja päivittäistoiminnan operatiiviset tavoitteet mittareineen ja tavoitearvoineen on kuvattu talousarvioasiakirjan luvussa 2.

Talousarvion sitovuus

Kuntayhtymätasolla valtuustoon nähden sitovat tavoitteet muodostuvat kuudesta taloudellisesta tavoitteesta.

Taloussuunnittelukauden 2015-2017 tavoitteeksi asetetaan tasapainoinen talous. Lähtökohtana on kattaa edellisiltä tilikausilta kertynyt alijäämä (-2,7 milj. euroa) vuoden 2014 aikana. Vuodelle 2015 tulostavoite on 1,5 miljoonaa euroa alijäämäinen ja taloussuunnitteluvuosien 2016-2017 vuosittainen tulostavoite on nollatulos, jolloin vuosikate = poistot.

Talousarviovuodelle 2015 kuntayhtymätasolla sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kuntayhtymän sitovat nettokulut, joka mahdollistaa toimintatuottojen, rahoituserien muutoksen ja muun kuin jäsenkuntamyynnin joustavan huomioimisen sitovassa tavoitteessa. Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Sitovat nettokulut ovat yhtä suuret kuin jäsenkuntien maksuosuus vähennettynä tilikauden tuloksella (alijäämä kasvattaa sitovia nettokuluja ja ylijäämä puolestaan pienentää sitovia nettokuluja).

Investointien osalta sitoviksi tavoitteiksi asetetaan tulosalueiden investointien yhteismäärä ml. pienet laite- ja rakennushankkeet. Kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron hankkeet esitetään valtuuston hyväksyttäväksi hankekohtaisesti.

Kuntayhtymän rahoitusosan sitoviksi tavoitteiksi asetetaan pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja pitkäaikaisten lainojen vähennysten enimmäismäärä sekä antolainauksen muutokset nettomääräisinä.

Sitovat tavoitteet	**1 000 euroa**
Tilikauden tulos	-1 500
Sitovat nettokulut	1 480 143
Tulosalueiden investointien yhteismäärä	147 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 238
Antolainauksen muutokset nettomääräisinä	-5 255

Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne

Taloussuunnitelma esitetään kolmen vuoden suunnittelukaudelle, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Valtuusto hyväksyy hallituksen esityksestä talousarviossa kuntayhtymälle sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Investointisuunnitelma laaditaan neljälle vuodelle. Valtuustossa käsiteltävään talousarvioasiakirjaan on sisällytetty tilintarkastajan ohjeiden mukaisesti tulosaluekohtaiset keskeiset tunnusluvut, vaikka hallitus hyväksyy tulosalueiden käyttösuunnitelmat. Liikelaitoksista esitetään liikelaitosten talousarviot ja taloussuunnitelmat sekä tytäryhtiöistä (HUS-Kiinteistöt Oy, Uudenmaan Sairaalapesula Oy) talousarviot sisältäen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kuntayhtymän valtuusto hyväksyy liikelaitoksille ja tytäryhtiöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Hallitus hyväksyy tulosalueiden käyttösuunnitelmat valtuuston vahvistettua talousarvion. Jokainen sairaanhoito- ja tulosalue sekä tukipalveluyksikkö on laatinut tarkemman tason yksikkökohtaisen käyttösuunnitelman. Yksikkökohtaisista käyttösuunnitelmista laaditaan yhteenvedot: Sairaanhoito- ja tulosalueet, Sairaanhoidolliset tukipalvelut, Muut tukipalvelut.

Talousarvioesitykseen sisältyvät merkittävimmät toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset

Jäsenkuntien maksuosuus pitää sisällään uusia toiminnallisia muutoksia 10,0 milj. euroa sekä vuodelta 2014 siirtyviä toiminnan muutoksia 2,26 milj. euroa.

- Tietojärjestelmä- ja tietotekniset muutokset 4 milj. euroa (mm. Apotti)
- HYKS sairaanhoitoalue noin 5 milj. euroa (Meilahden tornisairaalan käyttöönotto, Jorvin sairaalan päivystyslisärakennuksen ja palovammayksikön valmistuminen)
- Hyvinkään sairaanhoitoalueella lasten psykiatrian vahvistaminen 0,45 milj. euroa

Talousarvioesitykseen sisältyvät merkittävimmät työnjaolliset muutokset HUS:n ja jäsenkuntien välillä:

Jäsenkuntien maksuosuuksiin sisältyvät;

- Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen osalta Jorvin yhteispäivystyksen siirtyminen HUS:n toiminnaksi (3,6 milj. euroa). Jorvin yhteispäivystyksen toiminta on intergoitu yhdeksi kokonaisuudeksi siten, ettei perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon päivystyskäyntejä enää eroteta toisistaan.
- Kuntaneuvotteluihin perustuvat tekniset maksuosuuksien tasontarkistukset (yhteensä 3,9 milj. euroa)

Muut

- Yhteispäivystystoiminta Porvoon sairaalassa 1.3. alkaen (1,7 milj. euroa)
- Yhteispäivystystoiminta Lohjan sairaalassa 1.9. alkaen (1,6 milj. euroa)
- HUSLABin laboratoriopalvelut Porvoon terveyskeskuksissa 1.1. alkaen (1,3 milj. euroa)
- HUS-Kuvantamisen palvelut Porvoon ja Tuusulan terveyskeskuksissa 1.1. alkaen (1,0 milj. euroa)

Lisäksi talousarvioesitys sisältää toiminnallisena muutoksena Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueella ensihoidon kustannusten noin 2 milj. euron kasvun. Kustannusten kasvu johtuu pääosin laatuvaatimusten kiristymisestä (lainsäädäntö ja HUS:n ensihoidon palvelutasopäätöksen päivitys).

Hyvinkään kaupungin ja HUS:n yhteisesti omistama Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy aloittaa laajamittaisen tuotantotoiminnan Hyvinkään sairaalan peruskorjatuissa tiloissa helmikuussa 2015. Tässä yhteydessä Ravioli liikelaitoksen toiminnot sekä 28 henkilöä Hyvinkäällä siirtyvät Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy:lle.

HUS:n sisäisistä työnjaollisista muutoksista merkittävin on HUS:n psykiatrian uudelleenjärjestelyihin liittyen Kellokosken sairaalan psykiatristen toimintojen siirto osaksi HYKS Psykiatrian tulosyksikköä (32,4 milj. euroa). Oikeuspsykiatriaan, vaikeaoireisten potilaiden hoitoon sekä psykoosien sairaalakuntoutukseen keskittyneet vuodeosastot ja asumisvalmennusyksiköt siirtyvät HYKS sairaanhoitoalueelle. Myös nuorisopsykiatrian ja gero-neuropsykiatrian vuodeosastot sekä koko nuoriso- ja vanhuspsykiatrian avohoito siirtyvät HYKS:n alaisuuteen. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle jäävät akuutista vastaanotto- ja hoitotoiminnasta vastaavat osasto 1 (akuutit mielialahäiriöt) ja osasto 2 (akuutit psykoosit).

Hallituksen päätöksen mukaisesti HYKS:n organisaatiota muutetaan 1.1.2015 alkaen siten, että aiemman kuuden kliinisen tulosyksikön sijaan sairaanhoitoalueella on 12 kliinistä tulosyksikköä (osaamiskeskusta). Hyksin organisaatiouudistukseen liittyen HYKS-sairaanhoitoalueelle siirtyy HUS:n sisäisten toimintojen siirtojen/yhdistämisen seurauksena yhteensä 462 henkilöä, näistä 396 henkilöä Hyvinkään sairaanhoitoalueelta, 36 henkilöä Apuvälinekeskuksen taseyksiköstä ja 30 henkilöä HUSLAB-liikelaitoksesta (myrkytystietokeskuksesta 21 henkilöä ja perinnöllisyyslääketieteen potilastoiminnoista 9 henkilöä).

Apuvälinekeskus taseyksikön toiminnot siirtyvät kokonaisuudessaan HYKS-sairaanhoitoalueelle osaksi HYKS Sisätaudit ja kuntoutus tulosyksikköä. Joulukuussa valtuuston päätettävänä on Tietohallinto taseyksikön muuttaminen tulosalueeksi.

Kuntayhtymässä on valmisteltu 1.1.2015 voimaantulevan päivystysasetuksen toimeenpanoa HUS:n johtajaylilääkärin asettamissa työryhmissä vuoden 2014 aikana. HUS:n alueella päivystysasetuksen vaatimukset täyttyvät pääosin jo nykyisessä toiminnassa. 23.9.2014 annettu asetus Päivystyksen ja kiireellisen hoidon järjestämisestä toimeenpannaan HUS:ssa pyrkien kustannustehokkaaseen toimintojen kehittämiseen. Tämän mukaisesti mm. kiireelliset leikkaukset Porvoon ja Länsi-Uudenmaan sairaaloista öisin, arkisin klo 18 jälkeen ja viikonloppuisin siirretään HYKS:n sairaaloihin ja Lohjan sairaalaan. Synnytystoiminta jatkuu todennäköisesti nykyisellään, koska hallitus päätti 17.11.2014, että HUS hakee poikkeuslupaa STM:stä synnytystoiminnan jatkamiselle Porvoon sairaalassa vuoden 2016 loppuun. Psykiatrian päivystys muuttuu sairaalapäivystykseksi kustannusneutraalisti, mutta takapäivystystä koordinoidaan tiiviimmäksi. Asetukseen liittyvät toiminnalliset muutokset astuvat voimaan vuoden 2015 alusta. Hallituksen ohjeistuksen mukaisesti päivystysasetuksen toimeenpano ei kuitenkaan saa lisätä HUS:n kokonaiskustannuksia. Päivystysasetuksen toimeenpanoon liittyvät toimenpiteet ja niiden taloudelliset vaikutukset (mahdolliset kokonaiskustannusten vähennykset) eivät toistaiseksi sisälly talousarvioon niiden valmistelu- ja päätöksentekoaikataulusta johtuen.

Talousarvion valmisteluhetkellä käydään neuvotteluja Helsingin kaupungin kanssa Fysiatrian poliklinikan toiminnan siirtämisestä HUS:lle HYKS-sairaanhoitoalueen toiminnaksi 1.1.2015 alkaen. Helsingin kaupunki tekee asiasta päätöksen loppuvuoden 2014 aikana. Siirtyvän fysiatrian poliklinikan toiminnan vaikutuksia ei ole huomioitu vuoden 2015 talousarvioesityksessä. Neuvottelut Helsingin kaupungin lääkehuollon integroimiseksi HUS-Apteekin toiminnaksi on aloitettu. Suunnitelman mukaan integrointi toteutetaan vaiheittain aloittaen lääkevalmistustoiminnan ja koneellisen annosjakelupalvelun yhdistämisestä. Alustavan tavoiteaikataulun mukaan integrointi olisi kokonaisuudessaan toteutettu vuoden 2016 loppuun mennessä. Lopullista päätöstä mahdollisen integroinnin toteuttamiseksi ei ole vielä tehty, joten vuoden 2015 talousarvioesityksessä tätä ei ole huomioitu.

Talousarvioesityksen 2015 tuloslaskelma

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuosittainen tuloslaskelma 2013 - TAE 2015. Taulukossa esitetty, 2015 talousarvion vertailupohjana käytetty vuoden 2014 ennuste ("7+5") on laadittu syyskuussa ja se perustuu tammi-heinäkuun toteumaan.

Lisäksi talousarvioesityksessä 2015 Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen ensihoitotoiminnan kuntalaskutusta pienennettiin 1,5 milj. eurolla, ensihoitoon kohdistuvat toimintakulut on kuitenkin pidetty ennallaan. Talousarvioesityksestä muodostuu siten 1,5 milj. euroa alijäämäinen.

(1 000 euroa)	TP 2013	TA 2014	ENN 2014 "7+5"	TAE 2015	Muutos % TAE 15/ ENN 14	Muutos % TAE 15/ TA 14
Jäsenkuntien maksuosuus	1 421 720	1 443 800	1 486 229	1 478 643	-0,5 %	2,4 %
Muut palvelutulot	285 017	290 778	273 492	292 317	6,9 %	0,5 %
Muut myyntitulot	36 984	37 662	39 198	39 199	0,0 %	4,1 %
Valtion tutkimus- ja opetuskorvaus	29 262	31 053	30 765	30 388	-1,2 %	-2,1 %
Myyntituotot	**1 772 983**	**1 803 293**	**1 829 684**	**1 840 546**	**0,6 %**	**2,1 %**
Maksutuotot	58 626	59 586	60 484	61 322	1,4 %	2,9 %
Tuet ja avustukset	8 206	8 171	8 345	7 368	-11,7 %	-9,8 %
Muut toimintatuotot	8 193	7 354	8 181	6 974	-14,7 %	-5,2 %
Toimintatuotot yhteensä	**1 848 008**	**1 878 404**	**1 906 695**	**1 916 211**	**0,5 %**	**2,0 %**
Palkat ja palkkiot	871 824	896 735	887 914	898 109	1,1 %	0,2 %
Henkilöstösivukulut	202 224	216 170	213 740	217 302	1,7 %	0,5 %
Henkilöstökulut	1 074 048	1 112 904	1 101 655	1 115 410	1,2 %	0,2 %
Palveluiden ostot yhteensä	267 868	269 658	277 852	290 336	4,5 %	7,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	326 060	318 495	330 765	325 708	-1,5 %	2,3 %
Avustukset	903	930	937	946	1,0 %	1,7 %
Muut toimintakulut yhteensä	52 237	55 297	54 795	60 639	10,7 %	9,7 %
Toimintakulut yhteensä	**1 721 116**	**1 757 285**	**1 766 004**	**1 793 040**	**1,5 %**	**2,0 %**
Toimintakate	**126 892**	**121 119**	**140 691**	**123 171**	**-12,5 %**	**1,7 %**
Korkotuotot	1 365	1 064	1 014	517	-49,0 %	-51,4 %
Muut rahoitustuotot	140	120	203	100	-50,6 %	-16,7 %
Korkokulut	2 792	4 000	3 000	3 500	16,7 %	-12,5 %
Muut rahoituskulut	11 760	11 739	11 753	11 761	0,1 %	0,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	**13 047**	**14 555**	**13 536**	**14 644**	**8,2 %**	**0,6 %**
Vuosikate	**113 845**	**106 564**	**127 154**	**108 527**	**-14,6 %**	**1,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	103 280	106 564	103 911	110 027	5,9 %	3,2 %
Tilikauden tulos	**10 566**	**0**	**23 244**	**-1 500**	**-106,5 %**	

Alla olevassa taulukossa on esitetty HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut komponenteittain TP2013-TAE2015. Taulukossa esitetty, 2015 talousarvion vertailupohjana käytetty vuoden 2014 ennuste ("7+5") on laadittu syyskuussa ja se perustuu tammi-heinäkuun toteumaan.

Sitovat nettokulut Tuotto-/kuluryhmä (1000 euroa)	TP 2013	TA 2014	ENN 2014	TAE 2015
Toimintakulut	1 721 116	1 757 285	1 766 004	1 793 040
+ korkokulut	2 792	4 000	3 000	3 500
+ muut rahoituskulut	11 760	11 739	11 753	11 761
+ poistot	103 280	106 564	103 911	110 027
= Toiminnan kulut	1 838 947	1 879 587	1 884 667	1 918 327
- muut myyntituotot	36 984	37 662	39 198	39 199
- maksutuotot	58 626	59 586	60 484	61 322
- tuet ja avustukset	8 206	8 171	8 345	7 368
- muut toimintatuotot	37 455	38 407	38 946	37 362
- korkotuotot	1 365	1 064	1 014	517
- muut rahoitustuotot	140	120	203	100
= Toiminnan nettokulut	1 696 171	1 734 577	1 736 477	1 772 460
Myyntituotot sairaanhoidollisesta toiminnasta	285 017	290 778	273 492	292 317
Sitovat nettokulut	**1 411 154**	**1 443 800**	**1 462 985**	**1 480 143**
Muutos-% edellisestä vuodesta		2,3 %	3,7 %	1,2 %
Muutos-% talousarviosta				2,5 %

Toimintatuotot

Myyntituotot

Jäsenkuntien maksuosuuksiin sisältyy varsinainen erikoissairaanhoidon palvelutuotanto. Omana tuotantona tuotettu osuus laskutetaan tuotteistuksen mukaisesti DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteina. Lisäksi maksuosuuksiin sisältyvät erikoissairaanhoidon ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit, apuvälineet, tartuntatautilääkkeet ja perinnöllisyyslääketiede. Jäsenkuntien maksuosuudet muodostavat HUS:n kokonaisrahoituksesta 77,2 %.

Muut palvelutulot tiliryhmään kirjautuu myynti muille sairaanhoitopiireille, laitoksille ja valtiolle sekä muiden sairaanhoidollisten palveluiden myynti mm. kuntien perusterveydenhuollolle (esim. yhteispäivystyksen ja ensihoidon myyntituotot, jotka eivät sisälly jäsenkuntien maksuosuuksiin). Lisäksi tiliryhmään kirjautuvat siirtoviivemaksut. Siirtoviivemaksuja ei budjetoida. Edellä mainittujen lisäksi tiliryhmään kirjataan myyntituotot apuvälineistä sekä sairaanhoidollisten tukipalveluiden tuotot (laboratoriopalvelut, veri ja verivalmisteet, patologian palvelut, terapiapalvelut, radiologiset palvelut sekä lääkkeet ja apteekkipalvelut). Muiden palvelutulojen osuus HUS:n kokonaisrahoituksesta on 15,3 %.

Muut myyntitulot tiliryhmä koostuu muita kuin sairaanhoidollisia tukipalveluita tuottavien liikelaitosten tuotoista. Tiliryhmään kirjautuvat lääkintä- ja tietotekniset palvelut, toimitilapalvelut, toimisto- ja asiantuntijapalvelut (tietotekniset asiantuntijapalvelut, koulutustuotot, työterveys- sekä asiakirja- ja toimistopalvelut), laitos- ja välinehuolto- ja vaatteistonhuoltopalvelut sekä ravitsemispalvelut. Muiden myyntitulojen osuus HUS:n tuotoista on 2,0 %.

Valtion tutkimus ja kehitys tiliryhmä sisältää valtion tutkimusmäärärahan ja koulutuskorvauksen. Valtion koulutuskorvaus käsittää valtion tuen lääkäreiden ja hammaslääkäreiden perus- ja erikoistumiskoulutukseen. Koulutuskorvauksen laskennallisina perusteina käytetään tutkintomääriä, opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden määriä ja annettuja koulutuskuukausia. Tutkimusmäärärahalla puolestaan katetaan tutkimustoiminnan suoria kustannuksia sekä tutkimustoimintaa palvelevien resurssien kustannuksia. Valtion tutkimus- ja kehityskorvaus muodostaa 1,6 % HUS:n tuotoista.

Maksutuotot
HUS-kuntayhtymä voi päättää asiakasmaksujen suuruudesta asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa säädetyissä rajoissa. Hallitus päätti 24.11.2008 (177§), että asiakasmaksuja tarkistetaan jatkossa asiakasmaksuasetuksen perusteella tehtävien indeksitarkistusten mukaan, ellei hallitus erikseen muuta päätä. HUS:n potilailta perittävät asiakasmaksut ovat asiakasmaksuasetuksen enimmäismäärien mukaiset. Asiakkailta perittävien poliklinikka- ja hoitopäivämaksujen osuus HUS:n kokonaistuotoista on 3,2 %.

Tuet ja avustukset
Valtionavustukset ovat vuosina 2009 - 2014 Tekesin, EU:n, Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Suomen Akatemian myöntämiä tutkimus- ja kehittämishankkeiden valtionavustuksia sekä lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen tarkoitettuja valtionavustuksia. Tuet ja avustukset sisältävät arvion vuodelle 2015 siirtyvistä keskeneräisten hankkeiden tuista ja avustuksista. Vuonna 2015 mahdollisesti myönnettävien uusien tukien ja avustusten osuutta ei ole sisällytetty talousarvioesitykseen.

Tukiin ja avustuksiin on sisällytetty myös arvioitu osuus KELAn maksamasta korvauksesta työterveyshuollolle sekä lahjoitusvaroista ja muista avustuksista. Tukien ja avustusten osuus HUS:n kokonaisrahoituksesta on 0,4 %.

Muut toimintatuotot
Muut toimintatuotot koostuvat pääosin vuokratuotoista. Muiden toimintatuottojen osuus HUS:n kokonaisrahoituksesta on 0,4 %.

Toimintakulut

Toimintakulujen yhteismäärän vertailukelpoinen kasvu vuoden 2014 ennusteesta (ilman työnjaollisia muutoksia ja muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutuksen kasvua sekä sisältäen 1,5 %:n tuottavuustavoite) on noin 0,5 %. Talousarvioesitys sisältää 1,5 %:n tuottavuustavoitteen mukaisen toimintakulujen 28,0 milj. euron rationointitavoitteen.

Henkilöstökulut
Palkkoihin ja palkkioihin on budjetoitu keskimäärin 1,0 %:n kustannustason nousu TA 2014 - TAE 2015. Henkilösivukuluihin (sivukulu- %: 23,50 %) on budjetoitu 1,04 %:n keskimääräinen kustannustason nousu. Henkilöstökulujen keskimääräinen kustannustason nousu talousarviosta 2014 talousarvioehdotukseen 2015 on yhteensä 1,0 %. Henkilösivukulujen lisäksi on huomioitu varhaiseläkemaksun (Varhe) 2,0 % kasvu.

Henkilöstökulujen yhteismäärä kasvaa ennusteeseen 2014 verrattuna 1,2 % ja talousarvioon 2014 verrattuna 0,2 %.

Palveluiden ostot
Palveluiden ostoihin on budjetoitu 290,3 milj. euroa. Summa on 4,5 % suurempi kuin ennuste "7+5" vuodelle 2014 ja 7,7 % suurempi kuin talousarvio 2014.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on budjetoitu 325,7 milj. euroa, missä on laskua vuoden 2014 "7+5" ennusteeseen -1,5 % ja kasvua +2,3 % talousarvioon 2014 verrattuna.

Muut toimintakulut
Muut toimintakulut tiliryhmän suurimmat erät ovat ulkoiset toimitilavuokrat, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kiinteistövero. Tiliryhmään kirjautuu myös mahdolliset luottotappiot. Budjetoitu nousu vuoden 2014 ennusteesta on yhteensä. 5,8 milj. euroa (10,7 %) ja se muodostuu ulkoisten vuokratilojen kasvusta 2,6 milj. euroa (merkittävin on Helsingin Yliopistolta vuokrattava HUSLABin toimitalo Meilahdessa), rakennusinvestoinneista johtuvasta kiinteistöveron noususta 1,3 milj. euroa sekä loput koneiden ja laitteiden vuokrien noususta.

Rahoituserät ja poistot
Korkotuotot ja -kulut on budjetoitu syyskuun 2014 korkotasoilla. Uusien, taloussuunnittelukautena 2015-2017 nostettavien lainojen korkoarviona on käytetty 1,5 %:n vuosikorkoa. Suunnittelukautena korkokuluja kasvattaa investointien rahoittamiseksi tarvittavan pitkäaikaisen lainakannan kasvu.

Perussopimuksen mukaan peruspääomalle maksetaan korkoa, jonka suuruudesta päättää valtuusto. Talousarvion valmistelussa on peruspääoman korkona käytetty kiinteää 3 %:n korkoa, joka on otettu huomioon palveluiden hinnoittelussa. Jäsenkunnille maksettava peruspääoman korko on vuositasolla yhteensä 11,7 milj. euroa.

Vuoden 2015 arvioitu poistotaso 110,0 milj. euroa nousee 3,2 % vuoden 2014 talousarvioon ja 5,9 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna. Kasvu perustuu toteutuneisiin sekä talousarviovuodelle esitettyihin investointeihin. Meilahden peruskorjatun tornisairaalan käyttöönotto alkuvuonna 2015 on suurin yksittäinen poistotasoa nostava investointi. Poistojen laskennassa on noudatettu talousarvion liitteenä 10 olevaa poistosuunnitelmaa.

Tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet sekä laskutus- ja sopimuskäytäntö

Hoitopalveluiden tuotteistuksessa ja hinnoittelussa noudatetaan yhtenäisiä periaatteita sairaanhoitopiirin kaikissa sairaaloissa. Hoitopalveluiden tuotteistus ja laskutus perustuu NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteisiin sekä muihin palveluihin ja kapitaatiolaskutukseen perustuviin palveluihin. Lisäksi suoritehinnaston mukaisia välisuoritteita voidaan myydä erillisinä tai paketoituina palveluina. Palveluiden tuotteistukseen ja hinnoittelun periaatteisiin ei ole esitetty merkittäviä muutoksia vuodelle 2015. Potilasvakuutuksesta aiheutuvat kustannukset

tullaan laskuttamaan jäsenkunnilta kapitaatioperusteisesti 1.1.2015 alkaen. Potilasvahinkolaki edellyttää, että potilasvakuutus on oltava kaikilla terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavilla. Julkisella sektorilla on sovittu, että sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ottavat koko julkisen sektorin puolesta potilasvakuutuksen, joka kattaa kaiken potilaan hoidosta mahdollisesti aiheutuvat potilasvahinkolain mukaan korvattavat henkilövahingot, jotka tapahtuvat ko. sairaanhoitopiirin toiminnassa sekä sen jäsenkuntien perusterveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa. Lisäksi potilasvakuutuksesta korvataan kuntien vammaispalvelulain nojalla tekemät takaisinsaantivaatimukset. Laskutustavan muutos ja potilasvakuutuksen kustannusten käsittely kuntayhtymätasolla selkeyttää sairaanhoitoalueiden toiminnan ja talouden seurantaa, kun potilasvahinkovakuutuksen vaikeasti ennakoitavat kustannukset eivät kohdistu yksittäisille sairaanhoitoalueille vaan kohdistuvat koko kuntayhtymään.

Vuoden 2015 potilasvakuutuksen kapitaatioveloitus määritetään potilasvakuutuksen suunniteltujen kustannusten ja 1.1.2014 mukaisen asukasluvun perusteella. Vuonna 2015 asukaslukuperusteinen maksu on 9,19 euroa/asukas. Laskutus tasataan vuoden lopussa potilasvakuutuksen toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Laskutustavan muutoksen vaikutus huomioidaan muilta maksajilta perittävissä tuotehinnoissa hinnoittelukertoimella. Palvelutuotteiden laskutuksen ja hinnoittelun joustavuuteen on sen sijaan panostettu. Hoitopalveluiden tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2015-2016 on esitetty talousarvioasiakirjan liitteessä 2.

HUS-kuntayhtymän palvelut hinnoitellaan kustannusvastaavasti. Periaate tarkoittaa sitä, että palveluhinnat vastaavat palveluiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Tuotehinnoittelussa huomioidaan toiminnalle asetettu 1,45 %:in tuottavuustavoite, poikkeuksena Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue, jonka tuottavuustavoitteeksi asetettiin 0,4 %. Tuottavuustavoite huomioidaan ainoastaan NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteiden tuotehinnoittelussa. Tuottavuustavoitetta ei ole sisällytetty välisuoritehintoihin eikä niihin perustuva suoriteperusteinen laskutus siten sisällä tuottavuustavoitetta. Muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutuksesta n. 60-70 % on suoriteperusteista laskutusta.

Potilasvakuutuksen kustannusten laskutustapamuutosta lukuun ottamatta kuntalaskutuskäytäntöön ei esitetä muutoksia vuodelle 2015 ja kuntia laskutetaan palveluiden toteutuneen käytön mukaan palveluhinnastossa etukäteen vahvistetuin hinnoin. Talousarvioon 2015 sisältyvät hoitopalvelumäärät on laskettu jakamalla jäsenkuntien euromääräiset maksuosuudet ja myyntitulot muilta maksajilta tuotteiden yksikköhinnoilla.

Jäsenkuntien maksuosuudet ja jäsenkunnille suunnitellut palvelut

Talousarviossa pyritään mahdollisimman realistiseen arvioon jäsenkunnan erikoissairaanhoidon palvelutarpeen mukaisesta jäsenkuntalaskutuksesta vuoden 2014 talousarvion pohjalta huomioimalla ennustettu väestön määrän

ja ikärakenteen muutos vuonna 2015. Talousarvion valmistelussa ja sen tavoiteasetannassa huomioidaan lisäksi jäsenkuntien taloustilanne sekä HUS:n strategian mukainen tuottavuustavoite.

Jäsenkuntien maksuosuudet sisältävät varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteet, ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit sekä tartuntatautilääkkeet ja perinnöllisyyslääketiede). Jäsenkuntien kanssa erillisin sopimuksin sovitut palvelut kuten terveyskeskuspäivystys, ensihoito, HUS:n liikelaitosten suoraan jäsenkunnille tuottamat palvelut sekä laskutettavat siirtoviivehoitopäivät ovat HUS:n muuta palvelumyyntiä eikä niiden laskutus sisälly jäsenkuntien maksuosuuksiin. Jäsenkunnan lopullinen laskutus perustuu palveluiden toteutuneeseen käyttöön etukäteen palveluhinnastossa vahvistetuin hinnoin.

Jäsenkuntien maksuosuus vuoden 2015 talousarviossa on laskettu seuraavilla taustaoletuksilla ja periaatteilla:

- Lähtökohtana ovat vuoden 2014 talousarvion mukaiset jäsenkuntien maksuosuudet
- Oletuksena on, että kuntaprofiili (mitä palveluita käytetään) ja palveluiden käyttö suhteessa kunnan väestömäärään säilyy ennallaan
- Huomioidaan vuoden 2015 ennustetun väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen vaikutus maksuosuuksiin kuntakohtaisella väestönmuutoskertoimella. Väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen vaikutus tarkoittaa HUS-tasolla palvelukysynnän kasvua ja sitä kautta tuotantovolyymin kasvua
- Huomioidaan arvioitu kuntayhtymätasoinen kustannustason painotettu muutos- % vuonna 2015; laskennassa käytetty peruspalvelujen hintaindeksin ennustetta 1,2 % (2015 vs. 2014).
- Huomioidaan vuonna 2014 aloitettujen toiminnallisten muutosten vaikutukset vuodelle 2015 ja uusien vuodelle 2015 suunniteltujen toiminnallisten muutosten vaikutukset. Toiminnalliset muutokset ovat välttämättömiksi katsottuja toiminnan laatua, saatavuutta ja vaikuttavuutta parantavia hankkeita. Mahdollisuus käynnistää uusia kustannuksia lisääviä toiminnallisia muutoksia vuonna 2015 ovat hyvin rajalliset.
- Huomioidaan vuoden 2015 tuottavuustavoite 1,5 %

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan HUS-kuntayhtymän jäsenkuntien väestömäärä kasvaa vuonna 2015 yhteensä noin 1,0 % (15.993 henkilöä) vuodesta 2014. Erityisen voimakasta väestön kasvu on yli 65-vuotiaiden ikäryhmässä (kasvua 3,6 % vuodesta 2014 vuoteen 2015). HUS:ssa on selvitetty jäsenkuntien palveluiden toteutunutta käyttöä eri ikäryhmissä ja selvityksen mukaan yli 65-vuotiaiden ikäryhmässä palveluiden käyttö on kasvanut selvästi väestön kasvua nopeammin. Yli 65-vuotiaiden väestönmuutoksen ja ikärakenteen muutoksen vaikutuksen huomioimiseksi laskettiin jäsenkuntakohtaiset väestönmuutoskertoimet, missä huomioidaan erikseen 0-64-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden väestönkasvu. Kuntakohtainen väestönmuutoskerroin on

väestönmuutosprosentin painotettu keskiarvo, missä painoina käytetään ikäryhmien laskutusosuutta. Edellä mainituin periaattein laskettu HUS-tasoinen väestönmuutoskerroin vuodesta 2014 vuoteen 2015 on 1,34 %. Vaikka palveluiden tarve ja käyttö kasvaakin väestön kasvun ja ikääntymisen myötä, on talousarviovalmistelussa asetettu tavoitteeksi, että niistä aiheutuva palvelukysynnän kasvu ja kustannukset eivät kasva yhtä nopeasti. TA 2015 valmistelussa on arvioitu, että väestönkasvun ja väestön ikääntymisen yhteisvaikutus jäsenkuntien maksuosuuksiin on yhteensä 19,4 milj. euroa (1,3 %).

Talousarvioehdotuksessa 2015 jäsenkuntien maksuosuuteen sisältyy 2,3 miljoonaa euroa (0,2 %) vuonna 2014 aloitettujen toiminnallisten muutosten vaikutuksia. Lisäksi jäsenkuntien maksuosuuteen sisältyy uusia toiminnallisia muutoksia yhteensä 10,0 miljoonaa euroa vuodelle 2015.

Tuottavuustavoite 2015	**1,5 %**	**(laskettuna ulkoisista toimintakuluista)**
	milj. euroa	**% vaikutus**
TA 2014	**1 443,8**	
Väestön kasvu ja ikärakenne (2015 vs. 2014) , tuotantovolyymin kasvu	**19,4**	**1,3 %**
Kustannustason muutos (2015 vs. 2014)	**17,3**	**1,2 %**
Tuottavuustavoite 2015	**-21,7**	**-1,5 %**
Vuonna 2014 aloitetut toiminnalliset muutokset	**2,3**	**0,2 %**
Toiminnalliset muutokset 2015 (toiminnan laatua, saatavuutta ja vaikuttavuutta parantavat hankkeet) *)	**10,0**	**0,7 %**
Yhteensä TAE 2015 maksuosuudet ilman työnjaollisia muutoksia (lähtökohtana TA2014)	**1 471,2**	**1,9 %**
Kuntien ja HUS:n väliset työnjaolliset muutokset 2015	**7,5**	**0,5 %**
Yhteensä TAE 2015 maksuosuudet	**1 478,6**	**2,4 %**

***) Muut kuin väestönmuutoksesta johtuvat työnjaolliset / toiminnalliset muutokset**

	milj. euroa	**Muutos edv**
TP 2012	**1 353,2**	**2,8 %**
TP 2013	**1 421,7**	**5,1 %**
TA 2014	**1 443,8**	**1,6 %**
TAE 2015	**1 478,6**	**2,4 %**

Väestön määrän kasvusta ja ikärakenteen muutoksesta aiheutuvan kasvavan palvelukysynnän tilanteessa HUS:n strategian mukainen tuottavuustavoite tarkoittaa sitä, että nykyisillä voimavaroilla on saatava aikaan aikaisempaa suurempi tuotanto toimintatapoja ja rakenteita tehostamalla. Tämä näkyy yllä esitetyssä jäsenkuntien maksuosuusraamin laskelmassa siten, että tavoitteeksi asetetulla tuottavuuden parantumisella eliminoidaan kasvavan ja ikääntyvän väestön palvelukysyntää ja jäsenkuntien kustannuksia kasvattava vaikutus.

Kuntayhtymätasoinen jäsenkuntien maksuosuus on kohdistettu sairaanhoitoalueille ennakoidun toiminnan mukaisesti ts. sairaanhoitoalueiden tulo- ja kuluraami seuraa toimintaa. Kuntien euromääräiset maksuosuudet puretaan tuotekohtaisiksi palvelusuunnitelmiksi tuotehinnoittelun valmistuttua. Jäsenkuntien maksuosuuksien toteutumista suhteessa talousarvioon seurataan mm. hintamääräeroanalyysin avulla. Jäsenkunnan lopullinen maksuosuus vuonna 2015 määräytyy sen asukkaille annettujen hoitojen aiheuttamista kustannuksista etukäteen vahvistetun hinnaston mukaisin maksuin.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto jäsenkuntakohtaisista maksuosuuksista. Vertailupohjana käytetty vuoden 2014 ennuste on laadittu syyskuussa.

Tuhansina euroina	TP 2013	TA 2014	Ennuste 2014 (7+5)	Maksu-osuus TAE2015*)	Muutos-% TAE2015/ TA2014	Muutos-% TAE2015/ Ennuste 2014	Muutos-% TAE2015/ TP2013
HYKS-sha kunnat	**1 005 120**	**1 013 263**	**1 045 967**	**1 040 586**	**2,7 %**	**-0,5 %**	**3,5 %**
Espoo	229 030	229 439	242 877	241 500	5,3 %	-0,6 %	5,4 %
Helsinki	505 741	513 452	523 832	519 236	1,1 %	-0,9 %	2,7 %
Kauniainen	7 628	7 010	7 908	7 244	3,3 %	-8,4 %	-5,0 %
Kerava	34 205	36 561	34 172	36 849	0,8 %	7,8 %	7,7 %
Kirkkonummi	32 815	32 447	34 091	33 357	2,8 %	-2,2 %	1,7 %
Vantaa	195 701	194 354	203 086	202 400	4,1 %	-0,3 %	3,4 %
Länsi-Uudenmaan sha kunnat	**50 975**	**51 079**	**53 457**	**51 354**	**0,5 %**	**-3,9 %**	**0,7 %**
Hanko	11 411	10 921	11 575	10 907	-0,1 %	-5,8 %	-4,4 %
Inkoo	5 706	6 444	5 486	6 515	1,1 %	18,8 %	14,2 %
Raasepori	33 857	33 715	36 395	33 931	0,6 %	-6,8 %	0,2 %
Lohjan sha kunnat	**94 957**	**99 483**	**102 083**	**101 345**	**1,9 %**	**-0,7 %**	**6,7 %**
Karkkila	10 358	10 900	10 184	11 047	1,3 %	8,5 %	6,7 %
Lohja 1)	50 768	53 439	55 044	54 241	1,5 %	-1,5 %	6,8 %
Siuntio	6 175	6 784	6 840	6 976	2,8 %	2,0 %	13,0 %
Vihti	27 656	28 359	30 015	29 081	2,5 %	-3,1 %	5,2 %
Hyvinkään sha kunnat	**176 221**	**180 191**	**186 880**	**183 597**	**1,9 %**	**-1,8 %**	**4,2 %**
Hyvinkää	46 839	50 129	50 353	50 801	1,3 %	0,9 %	8,5 %
Järvenpää	38 830	37 773	39 070	38 490	1,9 %	-1,5 %	-0,9 %
Mäntsälä	18 986	19 743	20 610	20 189	2,3 %	-2,0 %	6,3 %
Nurmijärvi	37 099	37 353	39 989	38 135	2,1 %	-4,6 %	2,8 %
Tuusula	34 466	35 194	36 858	35 982	2,2 %	-2,4 %	4,4 %
Porvoon sha kunnat	**94 447**	**99 783**	**97 842**	**101 761**	**2,0 %**	**4,0 %**	**7,7 %**
Askola	5 441	5 507	4 905	5 651	2,6 %	15,2 %	3,9 %
Lapinjärvi	2 839	2 882	2 935	2 913	1,1 %	-0,7 %	2,6 %
Loviisa	14 564	15 038	15 675	15 224	1,2 %	-2,9 %	4,5 %
Pornainen	4 358	4 459	4 913	4 567	2,4 %	-7,0 %	4,8 %
Porvoo	49 483	53 070	51 122	54 094	1,9 %	5,8 %	9,3 %
Sipoo	17 764	18 826	18 292	19 310	2,6 %	5,6 %	8,7 %
Yhteensä	**1 421 720**	**1 443 800**	**1 486 229**	**1 478 643**	**2,4 %**	**-0,5 %**	**4,0 %**

Jäsenkuntien yhteenlasketut maksuosuudet euroa/asukas vuosina 2009 - 2015 (deflatoituna) on esitetty alapuolella olevassa kuviossa.

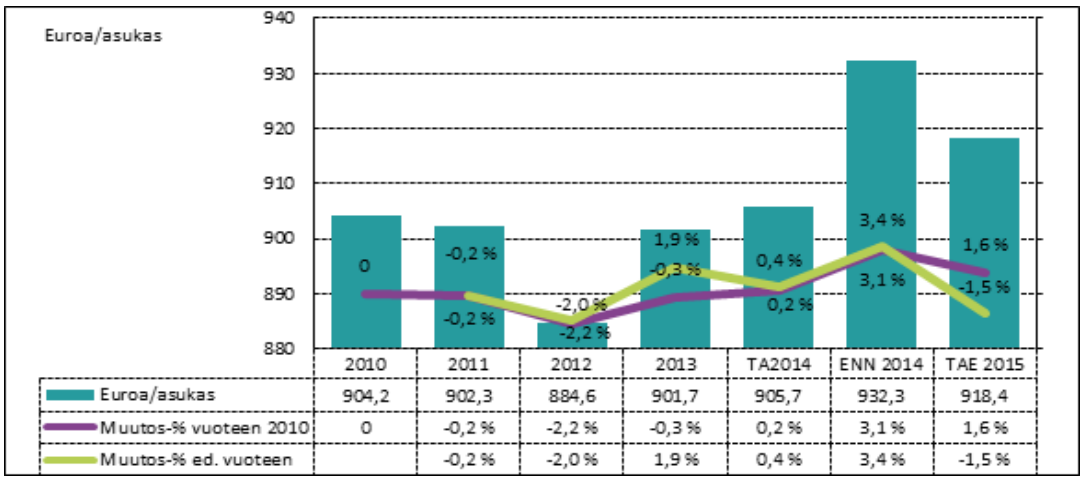

	2010	2011	2012	2013	TA2014	ENN 2014	TAE 2015
Euroa/asukas	904,2	902,3	884,6	901,7	905,7	932,3	918,4
Muutos-% vuoteen 2010	0	-0,2 %	-2,2 %	-0,3 %	0,2 %	3,1 %	1,6 %
Muutos-% ed. vuoteen		-0,2 %	-2,0 %	1,9 %	0,4 %	3,4 %	-1,5 %

Jäsenkuntien deflatoidut maksuosuudet euroa/asukas vuosina 2010-TAE2015 sekä maksuosuuden muutos prosentteina verrattuna edelliseen vuoteen ja vuoteen 2010.

Jäsenkuntien deflatoitu maksuosuus euroa / asukas nousee 1,4 % vuoden 2014 talousarviosta ja laskee 1,5 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna. Vuoden 2013 tilinpäätökseen verrattuna nousua on 1,9 %.

Jäsenkuntien maksuosuudet sisältävät varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteet, ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit sekä apuvälineet, tartuntatautilääkkeet ja perinnöllisyyslääketiede). Jäsenkuntien kanssa erillisin sopimuksin sovitut palvelut kuten terveyskeskuspäivystys, ensihoito, HUS:n liikelaitosten tuottamat palvelut sekä siirtoviivehoitopäivät ovat HUS:n muuta palvelumyyntiä eikä niiden laskutus sisälly jäsenkuntien maksuosuuksiin. Jäsenkuntakohtainen maksuosuuden muutosprosentti 2014 talousarviosta 2015 talousarvioon vaihtelee sen johdosta, että jokaiselle kunnalle on laskettu Tilastokeskuksen väestöennusteeseen perustuva yksilöllinen väestönmuutoskerroin (väestönmuutos sekä ikärakenne).

Jäsenkuntien euromääräiset maksuosuudet on purettu tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteiden mukaisesti tuotekohtaisiksi palvelusuunnitelmiksi. Tuotteiden suunnitellut lukumäärät muodostuvat jäsenkuntakohtaisten euromääräisten maksuosuuksien ja tuotteiden yksikköhintojen perusteella huomioiden 2014 ensimmäisen vuosipuoliskon toteutunut kuntakohtainen palvelujen käyttö. Tuotehinnoittelun yhteydessä sairaanhoitoalueet suunnittelevat talousarviovuoden tuotantoprofiilin tarvittaessa muuttamalla toteutuneen palvelutuotannon tuotantoprofiileja joko tuote- tai tuoteryhmätasolla.

Palvelutuotanto on pidemmän aikavälin aikana muuttunut avohoitopainotteisemmaksi, mikä näkyy edelleen tuotekohtaisissa palvelusuunnitelmissa avohoidon NordDRG-ryhmien (1,5 %) ja muiden

avohoitokäyntien (4,4 %) kasvuna sekä hoitopäivätuotteiden (- 5,2 %) laskuna lukumäärän kasvuna vuoden 2014 talousarvioon verrattuna. Vuodeosastohoidon ns. klassisten NordDRG-ryhmien osuuden on suunniteltu kasvavan maltillisesti (2,0 %) vuoden 2014 talousarvioon verrattuna.

Tuotteet (jäsenkunnat) (lkm)	TP 2013	TA 2014	ENN 2014	TAE 2015	Muutos-% TAE 2015/ TA 2014	Muutos-% TAE 2015/ ENN 2014
Tuotteistetut hoitopäivät	204 422	200 806	200 903	190 404	-5,2 %	-5,2 %
NordDRG-tuotteet	600 754	607 159	632 627	617 112	1,6 %	-2,5 %
Avohoitokäynnit	1 614 154	1 580 485	1 711 109	1 649 353	4,4 %	-3,6 %
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos					1,9 %	-3,0 %

Tuotteet (jäsenkunnat) (1 000 euroa)	TP 2013	TA 2014	ENN 2014	TAE 2015	Muutos-% TAE 2015/ TA 2014	Muutos-% TAE 2015/ ENN 2014
Oma palvelutuotanto	**1 342 057**	**1 367 246**	**1 404 702**	**1 387 600**	**1,5 %**	**-1,2 %**
Tuotteistetut hoitopäivät	97 594	97 381	98 648	94 264	-3,2 %	-4,4 %
NordDRG-tuotteet	897 593	912 284	929 412	918 504	0,7 %	-1,2 %
Avohoitokäynnit	346 869	357 580	376 642	374 831	4,8 %	-0,5 %
Muu palvelutuotanto	**80 138**	**76 549**	**81 278**	**91 006**	**18,9 %**	**12,0 %**
Ostopalvelut	40 035	38 598	42 345	39 578	2,5 %	-6,5 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	16 858	15 492	15 667	14 904	-3,8 %	-4,9 %
Palvelusetelit	3 899	3 515	2 696	2 278	-35,2 %	-15,5 %
Tartuntatautilääkkeet	19 347	18 944	20 569	19 706	4,0 %	-4,2 %
Potilasvakuutus				14 540		
Korjaukset ja tilikauden tasauserät *)	**-475**	**5**	**249**	**37**	**688,1 %**	**-85,1 %**
JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUS	**1 421 720**	**1 443 800**	**1 486 229**	**1 478 643**	**2,4 %**	**-0,5 %**
Muu myynti jäsenkunnille **)	15 675	14 569	12 205	10 421	-28,5 %	-14,6 %
KAIKKI YHTEENSÄ	**1 437 395**	**1 458 369**	**1 498 434**	**1 489 064**	**2,1 %**	**-0,6 %**

*) Sisältää ryhmät Luokittelematon ja Projektit sekä Kapitaatioperusteisesti veloitettavat erät

**) Sisältää tk-päivystystuotteet ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

Jäsenkunnille suunniteltu HUS:n oman palvelutuotannon kokonaislaskutus laskee -1,2 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna, ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi laskee -3,0 %. Ostopalvelut ja muu palvelutuotanto mukaan lukien jäsenkuntien yhteenlasketut maksuosuudet ovat 2015 talousarviossa -0,5 % vuoden 2014 ennustetta pienempi. Vuoden 2014 talousarvioon verrattuna jäsenkunnille suunniteltujen omien palvelutuotteiden laskutus yhteensä kasvaa 1,5 %, ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi kasvaa 1,9 %. Näin ollen talousarviovalmisteluraamin mukainen volyymikasvu 1,3 % ylittyy hienoisesti vuoden 2015 talousarviossa.

Jäsenkuntien maksuosuuslaskutuksesta n. 66 % muodostuu NordDRG tuotteista. NordDRG tuotteiden suunniteltu jäsenkuntalaskutus on yhteensä 918,5 milj. euroa, mikä jää -1,2 % alle ennusteen 2014. Vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna NordDRG tuotteiden lukumäärän on suunniteltu laskevan -2,4 %.

Käyntituotteiden osuus jäsenkuntien maksuosuuslaskutuksesta on 27 %. Käyntituotteiden suunniteltu laskutus on yhteensä 374,8 milj. euroa, mikä on -0,5 % vähemmän kuin ennusteessa 2014. Käyntien lukumäärän suunnitellaan laskevan -3,6 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna.

Hoitopäivätuotteiden lukumäärät ovat viime vuosina voimakkaasti laskeneet psykiatrisen hoidon muuttuessa avohoitopainotteisemmaksi. Hoitopäivien lukumäärän on suunniteltu laskevan 5,2 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna. Hoitopäivien suunniteltu jäsenkuntalaskutus on 94,3 milj. euroa, mikä on -4,4 % vähemmän kuin 2014 ennuste. Hoitopäivätuotelaskutus muodostuu pääasiassa psykiatrian hoitopäivistä ja siitä akuuttipsykiatrian osuus on (41 %), vanhuspsykiatrian (20 %), nuorisopsykiatrian (14 %), oikeuspsykiatrian (11 %), lasten psykiatrian (7 %) ja pitkäaikaispsykiatrian (6 %).

Suunniteltu sairaanhoidollinen palvelutuotanto kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat) (lkm)	TP 2013	TA 2014	ENN 2014	TAE 2015	Muutos-% TAE 2015/ TA 2014	Muutos-% TAE 2015/ ENN 2014
Tuotteistetut hoitopäivät	209 017	205 267	205 006	194 449	-5,3 %	-5,1 %
NordDRG-tuotteet	625 672	632 281	658 819	642 053	1,5 %	-2,5 %
Avohoitokäynnit	1 657 421	1 638 920	1 760 830	1 695 539	3,5 %	-3,7 %
Siirtoviivehoitopäivät	6 294	0	1 942	0	0,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	75 637	58 997	59 694	70 673	19,8 %	18,4 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	1 828	1 817	2 808	3 905	114,9 %	39,0 %
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos					1,8 %	-2,8 %

Tuotteet (kaikki maksajat) (1 000 euroa)	TP 2013	TA 2014	ENN 2014	TAE 2015	Muutos-% TAE 2015/ TA 2014	Muutos-% TAE 2015/ ENN 2014
Oma palvelutuotanto	**1 495 039**	**1 526 813**	**1 547 322**	**1 535 678**	**0,6 %**	**-0,8 %**
Tuotteistetut hoitopäivät	99 918	99 714	100 982	96 340	-3,4 %	-4,6 %
NordDRG-tuotteet	1 023 362	1 044 130	1 047 323	1 041 350	-0,3 %	-0,6 %
Avohoitokäynnit	356 884	374 058	388 346	386 808	3,4 %	-0,4 %
Siirtoviivehoitopäivät	2 961	0	947	0	0,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	11 235	8 120	8 409	9 329	14,9 %	10,9 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	679	790	1 315	1 851	134,2 %	40,8 %
Muu palvelutuotanto	**81 750**	**78 286**	**82 689**	**92 302**	**17,9 %**	**11,6 %**
Ostopalvelut	41 479	40 335	43 752	40 871	1,3 %	-6,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	16 858	15 492	15 669	14 904	-3,8 %	-4,9 %
Palvelusetelit	3 901	3 515	2 699	2 281	-35,1 %	-15,5 %
Projektituotteet	166	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tartuntatautilääkkeet	19 347	18 944	20 569	19 706	4,0 %	-4,2 %
Potilasvakuutus				14 540		
Korjaukset ja tilikauden tasauserät *)	**158**	**5**	**1 636**	**39**	**633,2 %**	**-97,6 %**
YHTEENSÄ	**1 576 947**	**1 605 104**	**1 631 648**	**1 628 019**	**1,4 %**	**-0,2 %**
Josta:						**0,0 %**
Muu myynti jäsenkunnille **)	15 675	14 569	12 205	10 421	-28,5 %	-14,6 %
Myynti muille maksajille	139 553	146 736	133 214	138 955	-5,3 %	4,3 %
Myynti erityisvastuualueelle	36 159	40 312	27 513	38 021	-5,7 %	38,2 %

*) Sisältää ryhmän Luokittelematon ja projektit sekä ENN2014 osalta kapitaatioperusteisesti veloitettavat erät
**) Sisältää tk-päivystystuotteet ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

Kaikille maksajille suunniteltujen HUS:n oman palvelutuotannon kokonaislaskutus laskee -0,8 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi laskee -2,8 %.

Sairaanhoitoalueiden tavoitteena ei ole tuottaa siirtoviivehoitopäiviä ja niitä ei suunnitella talousarviossa. Terveyskeskuspäivystystuotteiden laskutuksen on suunniteltu kasvavan 15 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna. Terveyskeskuspäivystystoiminta laajenee Lohjan sairaanhoitoalueelle, jossa on suunniteltu tuotettavan vuoden 2015 tuotantosuunnitelman n. 40 % terveyskeskushoitopäivätuotteista ja 12 %

terveyskeskuspäivystyskäynneistä. HYKS sairaanhoitoalueen terveyskeskuspäivystystoiminta supistuu suunnitellusti Jorvin päivystyksen otettua osa päivystyskäynneistä erikoissairaanhoidon päivystyskäynneiksi.

HUS tuottaa merkittävän määrän erikoissairaanhoidon palveluita myös muille sairaanhoitopiireille ja muille asiakkaille, kuten vakuutusyhtiöille. Sairaanhoidollisen palvelutuotannon muille maksajille on suunniteltu olevan 139,0 milj. euroa. 2015 talousarvissa muiden maksajien laskutus kasvaa 4,3 % vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna ja laskee -5,3 % vuoden 2014 talousarvioon verrattuna. Pääosa (96,4 %) muille maksajille tuotettavista palveluista on HYKS-sairaanhoitoalueen tuottamia.

Henkilöstösuunnitelma 2015

Henkilöstösuunnitelman tarkoituksena on tukea HUS:n strategiasta johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteena on myös ennakoida ja ohjata organisaation toimintaa niin, että oikeat henkilöstöresurssit ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Pääpaino on HUS:n tulosalueiden ja tukipalveluyksiköiden käytännön henkilöstöjohtamisessa.

Vuoden 2015 henkilöstösuunnitelma koostuu pääasiassa käytännön henkilöstötoimenpiteistä, joiden tavoitteena on mm. tuloksellisuuden lisääminen ja laadukas toiminta. Suunnitelmissa otetaan huomioon osaamiseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet, työn organisointi, toimintaprosessin uudistukset, toiminnalliset muutokset, investointien henkilöstövaikutukset, organisaatioiden väliset henkilöstösiirrot ja yhteisresurssit, henkilöstön kehittäminen ja virkistystoiminta, tarvittavat rekrytoinnit sekä henkilöstöpoistuma. Lisäksi tulevan vuoden suunnitelmissa näkyy 1.1.2014 tapahtuva HYKS:n organisaatiouudistus. Henkilöstösuunnitelma sisältää henkilöstöjohtamisen painopisteet, osaamisen kehittämissuunnitelman ja henkilöstörakennesuunnitelman ja numeerinen henkilöstösuunnitelman.

Vuonna 2015 avaintavoitteena on edelleen, että henkilöstön määrä, rakenne ja osaaminen mahdollistavat kustannustehokkaan toiminnan. Tavoitteeseen pyrkimiseksi hyödynnetään olemassa olevia tunnuslukuja (esim. henkilötyövuodet, henkilötyövuoden hinta, työssäoloprosentti, suoritteet, hoitoisuusluokitus) ja tehdään niiden perusteella johtamistoimenpiteitä optimaalisen henkilöstöresursoinnin takaamiseksi.

HUS:n tavoitteena on olla toimialansa arvostetuin työnantaja, joka onnistuu osaavan henkilöstön rekrytoinnissa ja palveluksessa pitämisessä. Osaavaa henkilöstöä johdetaan ammattitaitoisella esimiestyöllä. Esimiehet edesauttavat ammattitaidon ylläpitämisessä, itsensä kehittämisessä ja työssä oppimisessa.

HUS:n vuosien 2012 - 2016 strategiasta nousevat tavoitteet ja painopisteet on koottu v.2015 henkilöstöjohtamisen tunnuslukukorttiin. Tulosalueet ja tukipalveluyksiköt ovat laatineet HUS:n tavoitteiden pohjalta omat tavoitteensa ja kuvanneet ne suunnitelmat ja toimenpiteet, joilla henkilöstöjohtamisen tavoitteet saavutetaan.

Vuodelle 2014 budjetoitu henkilöstövastuun mukainen henkilöstömäärä (31.12.) on 21 926 henkilöä. Henkilöstösuunnitelmissa arvioidaan HUS:n palveluksessa vuonna 2015 olevan 21 911 henkilöä.

Henkilötyövuosia on vuodelle 2015 budjetoitu 17 559 (TA 2014 17456,9, Ennuste 2014 17513,8). Talousarvioesitykseen sisältyvät henkilötyövuodet kasvavat 0,3 % vuoden 2014 ennusteesta ja 0,6 % vuoden 2014 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2015 työpanos on mitoitettu talousarvioon sisältyvän palvelutuotannon mukaisesti huomioiden 1,5 %:n tuottavuustavoite.

Tammi-syyskuun tietojen pohjalta laadittu vuokratyövoiman käyttöennuste vuodelle 2014 on noin 10,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 talousarvioesityksessä on vuokratyövoiman käyttöön varattu 7,5 miljoonaa euroa. Vuokratyövoiman käyttöä on tarkoitus merkittävästi vähentää. Vuokratyövoiman käytön kustannuksista suurin osa kohdistuu Hyksin nuorisopsykiatriaan, HUS:n työterveyshuoltoon, HUS-Kuvantamisen radiologipalveluihin sekä sairaanhoitoalueiden päivystystoimintaan.

Investointisuunnitelma

HUS:n investointitarpeiden hallinta ja priorisointi ovat sote-uudistuksen ja julkisen talouden näkymien vuoksi haastava tehtävä. Voimassa olevan neljän vuoden 2014 - 2017 investointiohjelman loppusumma on liikelaitokset mukaan lukien noin 490 milj. euroa. Tämän lisäksi uutta lastensairaalaa varten on varattu 40 milj. euroa. Talousarvion 2015 investointiosassa seuraaville neljälle vuodelle esitetään varattavaksi tavoitteeksi otetun raamin mukaisesti ja lastensairaalan rahoitusosuus mukaan lukien yhteensä 500 milj. euroa. Raami on väistämättömät hanketarpeet huomioon ottaen hyvin tiukka. Strategisesti tärkeitä hankkeita Meilahdessa ja Jorvin sairaalassa ja myös muilla sairaanhoitoalueilla joudutaan toistuvasti siirtämään, mikä aiheuttaa tarpeen arvioida hankkeiden priorisointia ja myös raamia uudelleen seuraavalla budjettikierroksella.

Uusi investointisuunnitelma on valmisteltu erikoissairaanhoidosta vastaavan nykyisen organisaatiorakenteen ja siihen liittyvän kuntayhteistyön näkökulmasta ennakoimatta tässä vaiheessa sote-uudistuksen tuomia muutoksia tai esim. sitä, miten kesken olevat hankkeet mahdollisessa siirtymävaiheessa rahoitetaan. Tämän mukaisesti HUS varautuu investointeihin kaikilla sairaanhoitoalueillaan. Meilahden kampusalueen lisäksi strategisesti merkittäviä, edistettäviä hanketarpeita on myös Hyvinkään ja Jorvin sairaaloissa.

Valtuusto on tehnyt vuonna 2013 periaatepäätöksen uuden Traumakeskuksen ja Syöpäkeskuksen rakentamisesta. Hankkeen varsinainen rahoituspäätös esitellään käynnistymässä olevan arkkitehtikilpailun ja hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen vuonna 2015.

Vuonna 2015 suunnitellaan aloitettaviksi uusina, valtuustoon nähden sitovina, kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investointeina Syöpäkeskuksen neljän uuden sädehoitoyksikön hanke ja Hyvinkään sairaalan leikkausosaston uudisrakennus. Hyvinkään leikkausosastosta laaditaan kuitenkin vielä keväällä 2015 hankeselvitys ja hankekohtainen rahoituspäätös valtuustolle valmistellaan myöhemmin. Vuoden 2015 jälkeen käynnistyvät muut suuret valtuuston päätettävät investoinnit käsitellään seuraavien talousarvioiden yhteydessä.

Investointisuunnitelman valmistelussa on käytetty tietojärjestelmää, joka mahdollistaa hankekohtaisesti investointien taloudellisten ja toiminnan laajuuteen liittyvien vaikutusten analysoinnin. Jokaisesta uudesta suuresta investoinnista lasketaan, miten se lisää palvelujen saatavuutta ja mikä on sen vaikutus vuotuisiin kuluihin ja tuottoihin sekä jäsen- ja muiden kuntien osuuteen kustannuksista. HUS:n investointiohjelma ei perustu pelkästään hankkeiden taloudellisen kannattavuuden arviointiin, mutta em. laskenta tuo merkittävää lisäarvoa hanketarpeiden priorisointiin ja toteutettujen investointien jälkiseurantaan.

Kauden 2015 - 2018 investoinneille asetetaan selkeitä tuottavuustavoitteita. HUS lisää kilpailukykyään ja vastaa tiukentuviin kuntatalouden haasteisiin mm. kehittämällä Lean-metodeilla palvelujen sujuvuutta ja investoimalla uusia hoitokäytäntöjä tukeviin tiloihin ja tutkimus- ja hoitoteknologiaan. Osa investoinneista on korjaus- ja korvaushankkeita, joilla varmistetaan vanhan sairaalakannan käytössä pitäminen ilman toiminnan keskeytyksiä. Hyväksytyn kiinteistöpolitiikan mukaista korjausinvestointien tasoa ei kuitenkaan kaikilta osin pystytä rahoittamaan.

Suurin kaudella 2015 - 2018 käynnistyvä investointi on Meilahden alueelle suunniteltava Traumakeskuksen ja Syöpäkeskuksen rakennus. Sitä edeltää uusi lastensairaala, joka rahoitetaan pääosin kuntayhtymän ulkopuolisin varoin. Ennen Traumakeskus-Syöpäkeskus-hanketta Meilahdessa tulee toteutettavaksi useita valmistelevia investointeja, joiden laajuus ja ajoitus tarkentuvat seuraavan investointisuunnitelman yhteydessä. Vastaavasti uuden lastensairaalan käyttöönoton jälkeen toteutettavat Lastenklinikan uuteen käyttöön peruskorjaukset varmistuvat hanketasolla vuoden 2015 aikana. Vuosien 2015 - 2018 suunnitelma sisältää näiden projektien rahoitustarpeesta vain osan. Ohjelmasta puuttuvat myös Lohjan sairaalan hanketta lukuun ottamatta muut psykiatrian tilainvestoinnit; niistä ei talousarviota 2015 valmisteltaessa ole vielä riittäviä tavoitelinjauksia.

Vuonna 2015 investointimäärä nousee valmistuvista rakennusprojekteista ja niiden laite- ja ICT-varustelusta johtuen noin 166 milj. euroksi. Rakentamisen osuus investoinneista on noin 78 miljoonaa (TA2014 noin 106 milj.). Suunnitelma sisältää myös 13,3 milj. euron lahjoitusosuuden uutta lastensairaalaa varten, sairaanhoitoalueiden laitehankkeita 35,7 milj. ja tietojärjestelmiä ja tietoteknisiä investointeja 20,0 milj. euroa. Liikelaitosten investoinnit vuonna 2015 ovat yhteensä 19,1 milj. euroa.

Neljän vuoden 2015 - 2018 suunnitelmassa on oheisen taulukon mukaisesti investointeja yhteensä 500 milj. euroa. Taloussuunnittelukauden investointisuunnitelma on lähes 150 milj. euroa sairaanhoitoalueiden ja muiden HUS:n yksiköiden tekemiä esityksiä pienempi.

1 000 euroina	*TA 2014	TAE2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	2015-2018 yhteensä
Yhtymähallinto						
Maa- ja vesialueet	900					
Osakkeet ja osuudet		250				250
Muut pitkävaikutteiset **		13 300	13 300	13 400		40 000
HUS-Tilakeskus						
Rakennushankkeet	106 060	77 800	45 770	40 710	58 200	222 480
Sairaanhoitoalueiden laitehankkeet						
HYKS-sairaanhoitoalue***	24 400	32 870	19 670	28 700	22 200	103 440
Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue	450	380	380	380	380	1 520
Lohjan sairaanhoitoalue	550	670	430	650	450	2 200
Hyvinkään sairaanhoitoalue	1 460	1 300	1 350	1 340	1 350	5 340
Porvoon sairaanhoitoalue	530	430	430	430	430	1 720
HUS-Tietohallinto***	18 040	20 000	16 020	17 650	14 130	67 800
Tulosalueet yhteensä	**152 390**	**147 000**	**97 350**	**103 260**	**97 140**	**444 750**
Liikelaitokset yhteensä	12 810	19 080	14 300	11 410	10 460	55 250
Kuntayhtymä yhteensä	**165 200**	**166 080**	**111 650**	**114 670**	**107 600**	**500 000**

* valtuuston 11.12.2013 hyväksymän alkuperäisen talousarvion investointiosa

** lahjoitus lastensairaalaa varten
***HYKS sisältää 2015 lähtien vuonna 2014 taseyksikkönä toimineen apuvälinekeskuksen; myös Tietohallinto oli 2014 taseyksikkö

Liikelaitosten investoinnit sisältyvät niiden omiin talousarvioihin.

Vuosina 2015 - 2018 on lastensairaalan lisäksi toteutumassa muulla kuin kuntayhtymän omalla rahoituksella HUS:n pysyvään käyttöön tulevia tilahankkeita noin 130 milj. ja uusia käyttökorvaus- tai vastaavina projekteina hoidettavia laitehankkeita noin 38 milj. eurolla.

Valtuuston hyväksyttyä 11.12.2014 vuoden 2015 talousarvion hallitukselle esitetään vahvistettavaksi suurten, kustannusarvioltaan vähintään 500 000 euron hankkeiden ohjelma. Hallitus voi toimintavuoden kuluessa tarkistaa tulosalueiden investointisuunnitelmaa sen kokonaisraamin rajoissa. Kuitenkin kaikki vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat hankekohtaisesti sitovia. Valmistumassa olevien Meilahden tornisairaalan ja maanalaisten tilojen hankkeiden sitovuustasojen ylityksestä on osana talousarvion 2014 muutosesitystä erilliset päätösesitykset valtuustolle.

Talousarvion investointiosaan sisältyvänä uutena valtuustoon nähden sitovana investointina on valtuuston hyväksyttäväksi valmisteltu Syöpäkeskuksen neljän uuden sädehoitoyksikön tilojen rakentamis- ja laitehanke, jonka kustannusarvio on 17,5 milj. euroa.

Sädehoitolaitteiden 11 - 14 hanke

Sädehoidon tarve HUS-alueella on kasvanut 2.5 - 3.5 % vuodessa viimeisten noin 20 vuoden aikana, noin 44 000 käynnistä 1990-luvun puolesta välissä vuoden 2013 noin 73 000 sädehoitokäyntiin, eli lisäystä on noin 65 %. Vastaavana aikana Syöpätautien klinikan hoitolaitekapasiteetti on kasvanut kuudesta kymmeneen laitteeseen; laitteita käytetään myös ilta-aikoina. Kaksi uusinta sädehoitolaitetta on saatu käyttöön vuonna 2014. Syövänhoitoon pääsyn aikakriteerit on määritelty sosiaali- ja terveysministeriön suosituksessa. Sädehoitolaitteiden keskimääräinen käyttöikä HUS:ssa on ollut yli 15 vuotta, mikä on yli yleisen länsimaisen tason. Lineaarikiihdyttimien käytön jatkaminen yli 15 vuoden on riski, koska laitteilla on yleisesti vain 10 vuoden huoltotuki.

Uuden Syöpäkeskuksen rakentaminen Meilahdessa on suunniteltu alkavan nykyisen Syöpätautien klinikkarakennuksen etupuolella vuonna 2018. Koska osa nykyisistä sädehoitohuoneista on säteilysuojaukseltaan vahvistamattomia uudisrakennuksen toteutussuunnassa nykyisen maanpinnan alapuolella eikä vuosina 2001 - 2003 valmistuneiden kahden hoitoyksikön päälle voida rakentaa ilman rakenteiden vahvistamista ja laitteiden käytön keskeyttämistä, sädehoitokapasiteettia on arvioitu huomioiden uuden Syöpäkeskuksen rakennustöiden vaikutus. Vuosina 2015 - 2016 vaihdettavien kahden laitteen osalta voidaan uudisrakennuksen puoleisen säteilysuojauksen vahvistus tehdä laitteiden vaihdon yhteydessä.

2020-luvun alussa tarvittavaksi sädehoitolaitteiden määräksi arvioidaan 12 lineaarikiihdytintä ja seuraavat kaksi tarvitaan noin vuonna 2025. Arvio perustuu Suomen Syöpärekisterin ennusteeseen syövän sairastavuudesta ja HUS-alueen väestöennusteeseen. Myös hajautetun ja keskitetyn sädehoitotoiminnan etuja ja haittoja on arvioitu ja päädytty siihen, että sädehoito muun syövänhoidon tapaan hyötyy keskittämisestä.

Tällä hetkellä Syöpäkeskuksen sädehoito-osaston kiihdytinlaitekanta on seuraava:

Hoitoyksikkö	Nykyinen laite otettu käyttöön v.	Uusimisajankohta (15 v:n ikä) v.	
Linac 1	1996	2011	uusitaan v. 2015-2016
Linac 2	2000	2015	uusitaan v. 2015-2016
Linac 3	2006	2021	ei käytössä 2018-2020
Linac 4	1998	2013	ei käytössä 2018-2020
Linac 5	2003	2018	
Linac 6	2011	2025	
Linac 7	2001	2016	ei käytössä 2018-2020
Linac 8	2003	2018	ei käytössä 2018-2020
Linac 9	alkaen 6/2014	2029	
Linac 10	alkaen 8/2014	2029	

Riittävän sädehoitokapasiteetin turvaamiseksi edetään seuraavasti:

Vuosina 2015 - 2016 uusitaan laitteet 1-2 voimassa olevan investointisuunnitelman mukaisesti. Sädehoito näissä tiloissa jatkuu myös uuden Syöpäkeskuksen rakennustyön aikana. Tulevan rakennusalueen vaikutuspiirissä olevia laitteita 4, 7 ja 8 ei uusita, vaikka ne saavuttavat

vaihtoiän vuosina 2015 - 2018. Näiden ja laitteen 3 käyttöä jatketaan Syöpäkeskuksen rakennustyön alkamiseen asti.

Ennen Syöpäkeskuksen rakennushankkeen alkamista rakennetaan neljä uutta sädehoitotilaa nykyisen Syöpätautien klinikkarakennuksen takana olevalle alueelle (maan alle) ja hankitaan uudet laitteet 11 - 14. Tilat ovat käytössä uuden Syöpäkeskuksen rakentamisaikana ja pitävät osaston laitekapasiteetin kymmenessä (laitteet 1-2, 5-6, 9-14 = 10 kpl). Ne myös mahdollistavat ennusteiden mukaan tarvittavan lisäkapasiteetin 2020-luvulla, kun uusi Syöpäkeskuksen on valmistunut ja laitetilat 3-4 ja 7-8 voidaan ottaa uudelleen käyttöön.

Uusien sädehoidon laitetilojen yhteydessä rakennetaan maanalaiset tilat myös HUS-Kuvantamisen investointisuunnitelmaan sisältyvää syklotronia varten. Syklotronia käytetään isotooppikuvantamisen merkkiainetuotannossa, joka on suunniteltu aloitettavaksi uutena omana toimintana HUS:ssa vuonna 2019. Vaikka hankkeiden suunnittelu ja rakentaminen yhdistetään osittain, syklotronitila on sädehoitotiloista erillinen investointi.

Sädehoitolaitteiden hankinta uusiin tiloihin 11 - 14 vanhojen laitteiden vaihtojen sijaan ei muuta oleellisesti vuosien 2015 - 2019 sädehoitolaiteinvestointien määrää, koska uusittavien laitteiden kokonaismäärä pysyy samana.

Yksi hankittavista hoitolaitteista on ns. erikoissädehoitolaite ja se korvaa käytöstä poistuvan, vuonna 2003 erikoissädehoitolaitteeksi hankitun laitteen 8. Erikoislaite on tekniikan kehityksestä riippuen magneettikuvausta hoidon kohdistukseen käyttävä sädehoitolaite, fotonisädehoidon erikoislaite (gammaveitsi, tomoterapialaite tai muu tarkkuussädehoidon laite) tai kompakti protoneja / neutroneja tuottava laite.

Kolmen tavanomaisen yleiskäyttöisen lineaarikiihdyttimen hankintahinnaksi varustettuna tietojärjestelmällä arvioidaan yhteensä 6 milj. euroa. Erikoislaitteen hinta-arvio on 3 - 3,5 milj. euroa. Kyseessä on vuonna 2018 olemassa olevan laitekapasiteetin siirto toiseen tilaan, joten investointi ei lisää henkilöstö- tai toimintakuluja.

Hankkeen kustannusarvio on yhteensä 17,5 milj. euroa, josta rakentamisen osuus on 8,0 milj. ja laitteiden 9,5 milj. euroa. Rakentamisen kustannukset esitetään sidottavaksi pääkaupunkiseudun rakentamisen hintatason 8/2014 jälkeiseen muutokseen.

Opetus ja tutkimus

Suomalainen yhteiskunta odottaa oikeutetusti HUS:lta uusimpaan tietoon perustuvaa sairauksien diagnostiikkaa ja hoitoa. Välttämätön edellytys tämän tavoitteen saavuttamiseksi on korkeatasoinen tutkimustyö ja opetustoiminta. HUS:n tutkimuksen ja opetuksen tavoitteet on määritelty 19.10.2011 hyväksytyssä strategiassa vuosille 2012 - 2016. Sen mukaan HUS toimii tutkimuksessa ja opetuksessa tiiviissä yhteistyössä Helsingin yliopiston, sen lääketieteellisen tiedekunnan ja muiden korkeakoulujen ja

ammatillisten oppilaitosten kanssa. Tutkimustoiminnan edellytyksiä vahvistetaan sekä taloudellisesti että hallinnollisesti. Laadukkaalla perus-, erikoistumis-, jatko- ja täydennyskoulutuksella turvataan korkeatasoinen osaaminen ja varmistetaan ammattitaitoisen työvoiman saatavuus myös tulevaisuudessa.

Aikaisemmin erityisvaltionosuutena myönnetty valtion tutkimuskorvaus muuttui vuonna 2011 voimaan tulleen terveydenhuoltolain myötä yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen määrärahaksi, joka annetaan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnalle. Vuosina 2012 - 2015 Hyksin erityisvastuualueen osuus on 36,4 % kulloinkin valtion talousarvioon sisällytetystä terveyden tutkimuksen määrärahasta. Valtion vuoden 2015 talousarvioesityksessä määräraha on 20 milj. euroa (31,3 milj. euroa vuonna 2014), joten Hyksin erityisvastuualueen osuus olisi 7,3 milj. euroa (11,4 milj. euroa vuonna 2014), josta HUS:n osuus olisi arvioltaan noin 6,6 milj. euroa. Valtion tutkimusrahoituksessa on siten tapahtumassa yli kolmanneksen pieneneminen yhden vuoden aikana. Toiminta sopeutetaan määrärahaan vähentämällä aloitettavien tutkimushankkeiden määrää.

Alla olevassa taulukossa esitetään korvauksen kehitys HUS:n yliopistosairaalassa viimeksi kuluneelta viideltä talousarviovuodelta (toteutunut talousarvio, TTA), talousarvio vuonna 2014 ja ennuste vuodelle 2015 (talousarvioennuste, TAE). Valtion tutkimus- ja opetuskorvauksen määrän kehittyminen osoittaa, että valtio siirtää opetus- ja tutkimustoiminnan taloudellista vastuuta kunnille.

milj euroa	**TTA 2010**	**TTA 2011**	**TTA 2012**	**TTA 2013**	**TTA 2014**	**TAE 2015 *)**
Valtion korvaus koulutuksesta	19,5	20,2	20,4	20,1	20,7	19,1
Valtion tutkimusmääräraha	13,6	13,6	12,1	10,4	10,4	6,6
Yhteensä	**33,1**	**33,8**	**32,5**	**30,5**	**31,1**	**25,7**

*) valtion talousarvioesitys syyskuussa 2014

**) valtion talousarvioesitys syyskuussa 2014*

Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen kehitys vuosina 2010-2014 ja arvio vuodesta 2015

Terveydenhuoltolain mukaan valtion tutkimusrahoitus jaetaan hakemusten perusteella hankkeisiin, eikä siitä siten voida kattaa tutkimuksen infrastruktuurikustannuksia ja tulosyksiköiden tutkimuksen perusrahoitustarvetta samalla tavalla kuin aikaisemman lain aikana voitiin.

Jotta HUS:ssa tehtävän tutkimuksen kannalta välttämättömät rakenteet voitaisiin pitää yllä ja toiminnan lääketieteellisen sisällön kehittämisen kannalta välttämätön kliininen tutkimus voisi jatkua häiriöttä, talousarvioon on sisällytetty 8,0 milj. euron suuruinen määräraha tutkimustoimintaa palvelevien resurssien ylläpitoon ja tulosyksiköiden tutkimuksen perusrahoitukseksi. Kasvua vuoteen 2014 on 1,0 milj. euroa.

Tutkimusmääraha käytetään valtaosin sellaisiin jo olemassa oleviin ja usein sopimuksin sidottuihin kustannuksiin, joita ei uuden lain myötä voida enää kattaa valtion rahoituksesta. Toimintayksiköiden osuus tutkimusrahoituksesta jaetaan HYKS-sairaanhoitoalueelle, HUSLABille ja HUS-Kuvantamiselle yliopistotoimikunnassa sovittua periaatetta noudattaen. Toimintayksiköt voivat käyttää tämän osan tutkimusrahoituksesta samoihin tarkoituksiin, mihin ne aikaisemmin käyttivät tutkimuksen perusrahoituksen esim. palkka-, tarvike-, matka- yms. kustannuksiin silloin, kun ne liittyvät tutkimustyöhön.

Valtion korvaus lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin on 97 milj. euroa valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2015 (110 milj. euroa vuonna 2014). Tästä määrärahasta käytetään 71 milj. euroa vuonna lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen korvausten maksamiseen yliopistollista sairaalaa ylläpitäville kuntayhtymille (74 milj. euroa vuonna 2014).

HUS:n vuoden 2015 valtion tutkimusmäärärahan ja opetusmäärärahan alustava erillinen tulo- ja menoarvio (TAE) perustuu valtion talousarvioesitykseen ja arvioon määrärahan jakautumisesta yliopistosairaaloiden välillä ja yliopistosairaaloiden erityisvastuualueiden sisällä sekä arvioon HUS:n muiden kuin yliopistosairaaloiden hakemaan koulutuskorvaukseen.

Alla olevassa taulukossa esitetään valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen käyttö HUS:ssa vuosina 2013- 2014 sekä arvio vuodelle 2015.

Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen käyttö vuosina 2013-2015							
	milj euroa	**TP 2013**	**TA 2014**	**ENN 2014**	**TAE 2015 *)**	**Muutos milj. euroa) TAE 2015 - ENN 2014**	**Muutos % TAE 2015/ ENN 2014**
HYKS-sairaanhoitoalue / Yliopistosairaala	Valtion korvaus koulutuksesta, STM	20,1	20,1	20,7	19,1	-1,6	-7,7 %
	Valtion tutkimusmääräraha	7,1	8,9	7,9	9,4	1,5	19,0 %
	Yhteensä	**27,2**	**29**	**28,6**	**28,5**	**-0,1**	**-0,3 %**
Muut HUS:n sairaanhoitoalueet (myöntö erillisellä hakemuksella)	Valtion korvaus koulutuksesta (Aluehallintovirasto)	2,1	2,1	2,2	1,9	-0,3	-13,6 %
Valtion tutkimus-ja koulutusmääräraha HUS yhteensä		**29,3**	**31,1**	**30,8**	**30,4**	**-0,4**	**-1,3 %**

*) valtion talousarvioesityksen syyskuussa 2014 antamat ennakkotiedot.
Täydennetty talousarvio lopulliseen rahoitusmyöntöön perustuen tehdään keväällä 2015.

Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen käyttö vuosina 2013- 2015

Koska tutkimushankkeet ajoittuvat usealle talousarviovuodelle, arvio kalenterivuosien yli jatkuvan tutkimustoiminnan rahoitukselle lasketaan lineaarisella mallilla toimintavuosittain. Koska osa tutkimushankkeista on luonteeltaan monivuotisia, saattaa tuloslaskelmassa oleva summa erota päätöksen summasta. HYKS sairaanhoitoalueen eli yliopistosairaalalle

myönnettävä valtion koulutuskorvaus ja valtion tutkimusmäärärahan käyttö on vuonna 2015 yhteensä arviolta 28,5 milj. euroa. Yliopistollisen sairaalan tutkimusmääräraha pitää sisällään monivuotisten hankkeiden arvioidun käytön vuonna 2015. Muiden HUS:n sairaanhoitoalueiden saaman koulutuskorvauksen arvioidaan olevan v. 2015 1,9 milj. euroa. Tarkastettu talousarvio (TA) voidaan laatia vasta, kun eduskunta on päättänyt valtion talousarviosta, sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt valtion koulutuskorvauksen jakopäätökset ja erityisvastuualueen tutkimustoimikunta on tehnyt päätöksensä valtion tutkimusmäärärahasta.

Rahoitus

HUS-kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirta vuodelle 2015 on 55,8 milj. euroa alijäämäinen. Investointimenot sisältäen liikelaitosten investoinnit ovat yhteensä 166,1 milj. euroa. Vuosien 2015-17 investointimenot sisältävät lahjoitukset lastensairaalan rakentamiseen. Investointeihin tarvittava rahoitus on suunniteltu toteutettavaksi pitkäaikaisella lainarahoituksella. Pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi 90,0 milj. euroa vuonna 2015. Lainojen lyhennyksiksi arvioidaan 10,2 milj. euroa. Kuntayhtymällä arvioidaan olevan vuoden 2015 lopussa pitkäaikaista lainaa 284,4 milj. euroa. Tarvittaessa otetaan lyhytaikaista luottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi. Antolainauksen suunnitellut muutokset sisältävät tytäryhtiölle myönnettävät 7,5 milj. euron uudet lainat ja antolainojen lyhennyksiä 2,2 milj. euroa. Tavoitteena on, että kassan riittävyys vuoden 2015 lopussa on vähintään 15 päivää. Omavaraisuusasteen tavoitearvo vuoden 2015 lopussa on vähintään 35 %.

HUS-kuntayhtymällä on meneillään selvitys henkilöstöasuntojen lisäämiseksi ja rakennuttamiseksi. Kuntayhtymän hallitukselle esitetyt asuntohankkeet suunnitellaan toteutettavaksi Kiinteistö Oy HUS-Asunnot -yhtiön omistukseen. Jätkäsaaren hankkeen kokonaiskustannusarvio on 16,1 milj. euroa. Yhtiön tarvitsemalle HUS-konsernin ulkopuoliselle lainoitukselle haetaan HUS-kuntayhtymän omavelkaista takausta. Kuntayhtymän valtuusto päättää omavelkaisen takauksen antamisesta tapauskohtaisesti tytär-, yhteis- ja osakkuusyhteisön pankki- ja rahoituslaitoslainoille.

Hallitus päätti esityksestään valtuustolle 24.11.2014 kokouksessaan. Hallituksen jäsenet Berndt Långvik ja Jari Oksanen liittivät päätökseen seuraavan pöytäkirjamerkinnän: " Päivystysasetuksen toimeenpanon osalta edellytämme, että ennen merkittävien muutosten tekemistä, täytäntöönpanosta on neuvoteltava ao. kuntien kanssa."

Hallitus

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi oheismateriaalina 2 jaettavat psykiatrisen sairaanhoidon lautakunnan, vähemmistökielisen lautakunnan sekä henkilöstötoimikunnan henkilöstöedustajien antamat lausunnot vuoden 2015 talousarvioesityksestä

- hyväksyä esityslistan **liitteenä 4** olevan esityksen kuntayhtymän talousarvioksi 2015 ja taloussuunnitelmaksi 2015-2017 sekä vahvistaa vuoden 2015 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarvioasiakirjassa luvussa 2 esitetyn mukaisesti

- vahvistaa HUS-kuntayhtymän sitovat tavoitteet vuodelle 2015 alla esitetyn mukaisesti

  - tilikauden tulostavoite 1 500 000 euroa alijäämäinen
  - sitovat nettokulut enintään 1 480 143 000 euroa
  - tulosalueiden investoinnit enintään 147 000 000 euroa
  - pitkäaikaisten lainojen lisäys enintään 90 000 000 euroa
  - pitkäaikaisten lainojen vähennys enintään -10 238 000 euroa
  - antolainauksen muutokset nettomääräisinä enintään -5 255 000 euroa

- vahvistaa HUS-kuntayhtymän talousarvioasiakirjan luvussa 4 liikelaitoksille asetetut sitovat tavoitteet,

- vahvistaa vuodelle 2015 HUS-Kiinteistöt Oy:n ja Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n tuottavuustavoitteeksi 2,0 % ja tulostavoitteeksi nollatuloksen, sekä Hyksin kliiniset palvelut Oy:n pääoman tuottotavoitteeksi 7 % sekä tulostavoitteeksi positiivisen tuloksen,

- hyväksyä vuonna 2015 käynnistyvänä hankkeena HYKS Syöpäkeskuksen neljän uuden sädehoitolaitteen 17,5 milj. euron investoinnin, jossa laitehankintojen kustannusarvio on 9,5 milj.euroa ja tilahankkeen kustannusarvio 8,0 milj. euroa. Rakentamiskustannuksissa voidaan ottaa huomioon tarjoushintaindeksin 8/2014 jälkeinen muutos,

- hyväksyä talousarvioasiakirjan liitteenä 10 oleva poistosuunnitelma noudatettavaksi 1.1.2015 alkaen,

- että liikelaitosten rahoitustilannetta seurataan HUS-kuntayhtymässä clearingtilien kautta. Clearingtilin päivittäiselle saldolle lasketaan hyvityskorkoa kuukausittain jälkikäteen yhden viikon Euribor-koron mukaisena. Clearingtilillä voi olla lyhytaikaisesti myös velkasaldoa, jolloin veloituskorko on Euribor 1 kk + 0,50 % p.a. Veloituskorko-% ei voi olla negatiivinen,

- että liikelaitosten investointeihinsa tarvitsema pitkäaikainen lainarahoitus järjestetään kuntayhtymän sisäisenä antolainana liikelaitoksille ja lainalle maksetaan lainannostoajankohtana erikseen määriteltävää korkoa,

- vahvistaa peruspääoman koroksi 3 % vuodelle 2015, ja että peruspääomalle maksettava 3 %:n korko hyvitetään jäsenkuntien syyskuun ennakkolaskutuksen yhteydessä talousarvioasiakirjan liitteen 11 mukaisesti,

- myöntää hallitukselle oikeuden ottaa pitkäaikaista lainaa enintään 90.000.000 euroa vuonna 2015,

- myöntää hallitukselle oikeuden päättää lainojen ennenaikaisesta takaisinmaksamisesta,

- myöntää hallitukselle oikeuden antaa Uudenmaan Sairaalapesula Oy:lle enintään 1 500 000 euroa pitkäaikaista lainaa vuonna 2015,
- myöntää hallitukselle oikeuden antaa HUS-Kiinteistöt Oy:lle enintään 3.400.000 euroa pitkäaikaista lainaa vuonna 2015,
- myöntää hallitukselle oikeuden antaa Kiinteistö Oy HUS-Asunnot -yhtiölle enintään 2 600 000 euroa pitkäaikaista lainaa vuonna 2015,
- myöntää hallitukselle oikeuden antaa liikelaitoksille enintään niiden talousarviossa esitetyn mukaisesti pitkäaikaista lainaa vuonna 2015,
- myöntää hallitukselle oikeuden ottaa vuonna 2015 HUS-kuntayhtymän maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaista luottoa enintään yhden vuoden takaisinmaksuajalla rahoituslaitosten edullisimpia ehtoja noudattaen siten, että maksuvalmiuslainan kokonaismäärä kerrallaan on enintään 67 200 000 euroa,
- hyväksyä talousarvioasiakirjan liitteessä 2 esitetyt hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2015-2016,
- hyväksyä jäsenkunnilta ja muilta sairaanhoitopiireiltä perittävän myrkytystietokeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 3 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 18.6.2015
- että lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä toiminnasta aiheutuvat kustannukset laskutetaan Helsinkiä lukuun ottamatta jäsenkunnilta asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 6 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 18.6.2015, ja että Helsinkiin ja muiden sairaanhoitopiirien alueille suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu,
- että HUS veloittaa talousarvioasiakirjan liitteen 5 mukaiset järjestämisalueen ensihoitotoiminnan budjetoidut kustannukset järjestämisalueen kunnilta kuukausittain tasaerinä. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä.
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta kalliin hoidon tasausmaksua 28 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 7 mukaisesti siten, että ennakko erääntyy maksettavaksi 5.1.2015.
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta potilasvakuutusmaksut 9,19 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 4 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 18.6.2015. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä.

Asian käsittely

Stina Lindgård Irene Äyräväisen kannattamana esitti, että valtuusto hyväksyisi seuraavan toivomusponnen:

"Ennen päivystysasetuksen täytäntöönpanoa tulee käydä terveydenhuoltolain 33 §:n mukaiset neuvottelut sairaanhoitoalueiden kuntien kanssa."

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko esitys hyväksyä, koska esitystä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston yksimielisesti hyväksyneen toivomusponnen.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Lisäksi valtuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Ennen päivystysasetuksen täytäntöönpanoa tulee käydä terveydenhuoltolain 33 §:n mukaiset neuvottelut sairaanhoitoalueiden kuntien kanssa.

ILMOITUSASIAT

VALT § 33

Päätös Merkittiin tiedoksi, että valtuuston seminaari pidetään 29.4.2015.

VALTUUSTO

Kokouspäivä 11.12.2014
Pykälät 19 - 33
Sivut 1 - 64

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: 19 - 25, 33

Hallintolainkäyttölain 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla (pykälät ja valituskieltojen perusteet):

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella Helsingin hallinto-oikeudelta:

Kunnallisvalitus, pykälät 26 - 32
Hallintovalitus, pykälät

Muu valitusviranomainen

Osoite, pykälät

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiedoksisaantipäivää tai nähtäville asettamispäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta ja postiosoite
- valittajan puhevaltaa käyttävän laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatijan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituskirjelmään on liitettävä päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valtuuston päätösasiakirjoja koskevat tiedustelut:

HUS Keskuskirjaamo
Osoite: PL 200, 00029 HUS
(Käyntiosoite: Tynnyrintekijänkatu 1 C, Helsinki)
Puhelin: 09 4711 (vaihde) tai puh:050 428 7837
Telekopio: 09 471 75500
Sähköposti: keskuskirjaamo@hus.fi
Asiakaspalvelu klo 9.00-15.00

Tiedon antamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

Valituskirjelmään on liitettävä
- päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys vireillepanoajan alkamisen ajankohdasta.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valittajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava valitus Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 42000
faksi 029 56 42079
helsinki.hao@oikeus.fi

Asiakirjat toimitetaan omalla vastuulla. Valitus on jätettävä siten, että se ehtii perille hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valituksen voi toimittaa myös faksina.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään voimassa olevan lain mukainen oikeudenkäyntimaksu (laki tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista, 1024/02).

Liitetään pöytäkirjaan.

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi kirjeellä (kuntalaki 95 §).

Annettu postin kuljetettavaksi, pvm ja tiedoksiantaja

__/__ _____

_____ _____

tiedoksiantaja asianosainen